



Uz Rīgu prom un basta...

Svētki visai Latvijai! Balvu Kultūras un atpūtas centra kultūras pasākumu organizatore Diāna Poševa (foto – no labās) uz Dziesmu un deju svētkiem devās kopā ar deju kolektīvu "Rika B". Viņa atzina, ka kopā ar "Riku" nav pirmo reizi. "Vai mājās palicēji ir dusmīgi? Nē, tie ir svētki visai Latvijai. Atbalstiet un priecāties par mums!" viņa lūdz.

Edgars Gabranovs

Svētdien jau pirms pulksten septiņiem rītā Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā pulcējās mūspuses pašdarbnieki, lai dotos ceļā uz XXVII Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkiem.

Svētkos mūsu novada vārdu spodrinās 40 kolektīvi (780 dalībnieki, no kuriem 672 unikālie). Pašvaldības izpilddirektore Daina Tutīņa svētdienas rītā, spriežot, vai novadā darbs apstāsies, atsmaidīja piebilstot: "Patiesi mums ir liels pašdarbnieku skaits, bet būs arī, kas strādā. Tik traki nav un nebūs!" Tāpat izpilddirektore neslēpa, ka noskaņojums ir jauks un priecīgs, neskatoties uz sinoptiķu prognozēm: "Kas būs vissarežģītākais? Darba grupa par visu ir padomājusi – gan par transportu, gan par ēdināšanu, gan par medicīnu, kā arī kārtības nodrošināšanu. Svētkos novēlu visiem, tostarp sev, gūt pozitīvas emocijas. Lai viss notiek raiti!"

Jāpiebilst, ka svētku dalībniekiem pašvaldības vadība līdzī deva arī taustāmu saldu ceļamaizi. Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, uzrunājot aizbraucējus, atzina, ka

sestdien, līdzīgi kā pirms Līgo svētkiem, plāvās varēja vērot aktīvus cilvēkus, kas plūca un vāca dabas veltes, lai vestu zaļumus uz Rīgu: "Patiesībā mūs gaida emocionāli notikumi. Ko latviešu tautai nozīmē Līgo, ko latviešu tautai nozīmē dziesmu svētki? Šodien, ejot garām Brīvības piemineklim, mums būs daudz asākas, daudz emocionālākas izjūtas. Tikai mēs paši sapratīsim to, ko katram no mums nozīmē būt dziesmu svētku dalībniekam. Jūs esat latviešu tautas sāls, kas vieno mūs. Mēs lepojames ar jums, paldies jums!" Arī D. Tutīņa uzsvēra, ka, redzot rīta rosību, var secināt, ka mūsu pašdarbnieki ir gatavi doties ceļā: "Tie nav tikai svētki, bet piecu gadu darbs. Svētku dalībniekiem novēlu savās dzīves grāmatās ierakstīt šīs sajūtas ar baltām vai krāsainām krāsām!"

Deputāte Aija Mežale atklāja, ka pie kultūras nama rīta agrumā nokļuvusi nejauši: "Esmu atnesusi dēla tautastērpu. Vēlu raitu deju soli, labas balsis un visiem labu veselību. Tiksimies Rīgā!" Savukārt S. Maksimovs piebilda, ka šie ir ļoti svētīgi vārdi: "Es atnesu tērpu savam dēlam. Gribu pateikt paldies visiem tiem jūsu mīļajiem cilvēkiem, kuri paliek un gaida jūs mājās. Arī viņi ir līdzatbildīgi par to, ka jūs šodien esat šeit un varat doties uz Rīgu."

* Turpinājums 4.lpp.

Īsziņas



Izmaiņas Bērzpils pastā

Zemā pasta pakalpojumu pieprasījuma dēļ ar 26. jūliju tiks mainīts Bērzpils pasta nodaļas darbības modelis un darbalaiks, pielāgojot to iedzīvotāju reālajam vajadzībām. Tas nozīmē, ka Bērzpilī visi pasta pakalpojumi katru darbdienu (pirmdienās–piektdienās) no plkst. 8.30 līdz 9.30 tiks nodrošināti esošajā pasta nodaļas adresē Dārzu ielā 27.

Darbu sāk Latgales rajona tiesa

1. jūlijā Rēzeknes tiesai pievienoja Daugavpils tiesu, vienlaikus mainot tiesas nosaukumu uz Latgales rajona tiesa. Pēc reformas Latgales rajona tiesas pieejamība nodrošināta visās līdzšinējo tiesu atrašanās vietās, tostarp Balvos, Bērzpils ielā, tādējādi dodot iedzīvotājiem iespēju iesniegt dokumentus tiesai jebkurā no Latgales rajona tiesas atrašanās vietām.

Izmaiņas pieturu sarakstos

Ar 29. jūniju reģionālo autobusu pasažieriem, kuri brauc maršrutos Rīga–Balvi un Rīga–Gulbene, kā arī Rēzekne–Balvi–Gulbene un Balvi–Litene–Gulbene, jārēķinās ar izmaiņām apkalpotajās pieturās, kas būs iekļautas kustības sarakstos. Reģionālās nozīmes maršrutā Rīga–Balvi vairākos reisos iekļautas pieturas "Vaive" un "Aprūpes centrs". Reģionālās nozīmes maršrutā Rēzekne–Balvi–Gulbene reisos plkst. 13.10 no Rēzeknes un plkst. 6.05 no Gulbenes, kā arī maršruta Balvi–Litene–Gulbene reisos plkst. 7.15 no Gulbenes autobusi turpmāk neapstāsies pieturā "Dārzniecība", bet reģionālās nozīmes maršruta Rīga–Gulbene reisos plkst. 14.15, plkst. 18.10 un plkst. 20.30 no Rīgas – pieturā "Salīnkrogs".

Nākamajā Padugumā

- **Kas mūsu deputātu maciņos?**
Amatpersonu deklarācijas
- **Vielā pārdomām**
Latvieši likumus tulko caur rindiņām

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Visu laiku grandiozākais latviskuma apliecināšanas pasākums – Vispārējie latviešu Dziesmu un deju svētki – ir sācies. Aizvadītajās dienās iespēju robežās esmu sekojusi svētku norisei, reizēm saskumstot, ka neesmu Dziesmu un deju svētku amatierkolektīvu gājiena skatītāja, jo karsto laiku šajās dienās nomainīja vēsāks, svētku gājiena laikā pamanījās uzlīt pat lietus, arī cilvēku pūļu vidū, kas stāvēja gar ielas malām, pamanīju nosacīti brīvas vietiņas, kur es itin labi būtu varējusi iespraukties. Bet ir kā ir! Vērojot svētku gājienus, atcerējos, ka pirms daudziem gadiem Dziesmu svētkos uznāca pamatīgs lietus, kurpes pelķēs momentā kļuva slapjas, tādēļ noāvu tās un gāju pa pilsētu basām kājām. Salija arī Dziesmu svētku dalībnieki, bet bija priecīgi. Man pat šķiet, ka priecīgāki kā tagad. Nevar noliegt, ka tagad ir krāšņāki tērpi, tad tādi bija tikai ārzemju tautiešiem, svētku gājiens labāk noformēts un vēl daudz kas cits. Taču visu redzotie interneta lietotāji pamanījuši, ka šogad ziedu pušķi gājiena dalībnieku rokās bijuši trūcīgāki nekā citus gadus, iespējams, vasaras sausuma dēļ. Iespējams, tas izskatītos laucinieciski un ne pārāk smalki. Iespējams, arī tā iemesla dēļ, ka tagad nevar piestāt jebkura tūruma vai pļavas malā, lai salasītu pilnus pipeņu un rudzu puķu klēpjus, jo šo dabisko pļavu ziedu vienkārši nav. Latvijā tas kļuvis aktuāls jautājums, – vai ejam uz priekšu un kļūstam aizvien modernāki, zaudējot kaut ko no senā, vai to atjaunojam un saglabājam.

Latvijā

Sākās Vispārējie Dziesmu un deju svētki.

Svētdien, 2. jūlijā, deviņu stundu garumā Rīgu piepildīja XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku dalībnieku gājiens – krāšņa mūsu amatiermākslas kolektīvu skaistāko tautastērpu un latviskuma parāde. Pēc gājiena svētku dalībniekus pulcēja plašs estrādes mākslinieku koncerts.

Bērnodārza pedagogu zemākā algas likme neatbilst Satversmei. Satversmes tiesa valdības apstiprināto zemāko darba algas likmi pirmsskolu pedagogiem atzina par neatbilstošu Satversmei, norādot, ka valsts un pašvaldību budžeta stabilitāte nav attaisnojums, lai bērnodārzu pedagogiem maksātu mazāk nekā citiem skolotājiem. Pedagogu arodbiedrība atzina, ka “ši ir uzvara”, par ko tā cīnījies gadiem. Spriedums ietekmēs vairāk nekā 12 tūkstošus izglītības darbinieku. Pirmsskolas pedagogu zemākā algas likme ir 1070 eiro. Izglītības un zinātnes ministrija sola labot noteikumus tā, lai izpildītu Satversmes tiesas lēmumu ar 1. janvāri.

Astoņus gadus vecam zēnam piešuj nocirsto plaukstu. Latvijas mikroķirurgiem astoņas stundas ilgā operācijā astoņus gadus vecam zēnam pilnībā izdevies piešūt nocirsto plaukstu un atjaunot asinsriti visos pirkstos, bet priekšā vēl garš rehabilitācijas posms. Zēns kopā ar opi rūpējies ziemeļi malku, bet skaldītājs ierāvis arī roku. Operācija izdevās tādēļ, ka mazais patients no novada slimnīcas nekavējoties nogādāts Rīgā. Mikroķirurgs uzsver, ka bērni jāliek pie darba, bet atbildīgi.

Pārdaugavā būs panorāmas ratu. Jau drīzumā Pārdaugavas siluets iegūs ilgi gaidīto akcentu – Rīgas panorāmas ratu, ko Daugavas kreisajā krastā, atjaunojot vēsturisko Uzvaras parka infrastruktūru, īstenos būvnieki. Patlaban noslēdzas būvlaukuma iekārtošana un sāksies panorāmas rata būvniecība, betonējot testa pāļus.

Pirmie brīvprātīgie dodas dienēt. Dienestu sākuši valsts aizsardzības dienesta pirmā iesaukuma karavīri – 254 Latvijas pilsoņi, no kuriem četri ir ārvalstīs dzīvojošie. Brīvprātīgie uzsāk dienestu valsts aizsardzības dienestā. Turpmākie mēneši būs intensīvi, apgūstot zināšanas un iemaņas, kā apdraudējuma gadījumā aizsargāt sevi un savus līdzcilvēkus. VAD pirmā iesaukuma karavīri dienas Nacionālo bruņoto spēku sauszemes spēku Mehanizētājā kājnieku brigādē Ādažu bāzē, kur ir piemērota infrastruktūra un sadzīves apstākļi.

(Ziņas no www.lsm.lv; www.tv3.lv; www.nra.lv; www.delfi.lv)

“Dziesma vasarai – 2023”

Ceļā uz Rīgu – kalns ar naudu...

Aizvadītajā sestdienā Naudaskalna Tautas namā starpnovadu vokālo ansambļu sadziedāšanās pasākums “Dziesma vasarai – 2023” aizvadīts lielo dziesmu un deju svētku noskaņās, jo daļa pašdarbnieku posās ceļā uz Rīgu.



Kas ir latvju asinis? Naudaskalna Tautas nama vadītāja Aina Biseniece nešaubās, ka latvietim asinis ir dejas un dziesmas: “Tas tā būs, kamēr spīdēs saule!”



Neaizvietojamu cilvēku nav. Balvu pagasta pārvaldnieks Andris Ķerāns atklāja, ka pirmo reizi uz dziesmu svētkiem dosies dalībnieka statusā: “Sajūta ir tāda, kā pirmo reizi ejot uz skolu!” Taujāts, kas svētku laikā strādās, Andris atgādināja, ka neaizvietojamu cilvēku nav.



Kā var būt citādāk? Rugāju dāmu vokālais ansamblis (foto) Sanitas Anckinas vadībā ir vienisprāt, ka pēdējā laikā Latvijā dzied un dejo. “Kā var būt citādāk? Lai arī ansamblis uz Rīgu nebrauc, lielākā daļa no mums svētkos dejos,” atklāja Sanita. Jāsecina, ka viņa pirmo reizi uz dziesmu un deju svētkiem dosies dejojot statusā: “Patiesi gribas tvert dejojot sajūtas, jo līdz šim svētkos esmu piedalījies tikai kopā ar korjiem.”



Treniņš Naudaskalnā. Krievu kultūras biedrības ansambļa “Razdolje” (foto) vadītāja Zoja Zaharova sprieda, ka vokālo ansambļu sadziedāšanās ir kā ģenerālmēģinājums pirms uzstāšanās galvaspilsētā: “Dziesmu svētkos gribam padīzoties ar jaunajiem tērpiem, iepriecināt publiku Vērmanes dārzā. Mājās palicēji lai laista savus un kaimiņu dārzus, kā arī baro mājdzīvniekus!”



Profesionāle. Astoņgadīgā Alise Jefimova zināja teikt, ka ir profesionāla žurnāliste. “Man ļoti ļoti padodas filmēt un fotografēt, kā arī spēles spēlēt,” viņa pavēstīja.



Līgo turpinās! Naudaskalna dramatisks kolektīvs, piesakot vokālos ansambļus, izspēlēja teātra izrādes “Skroderdienas Silmačos” motīvus.

E. Gabanova teksts un foto

Kam jāatbild par kļūdaini paziņotiem 9.klašu skolēnu eksāmenu rezultātiem?

Viedokļi

Neatbalstu šāda veida eksperimentus



INESE CIRCENE, Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja

Valstī centralizēto eksāmenu (CE) matemātikā nenokārtoja 826 audzēkņi, 1920 skolēni šajā eksāmenā ieguva vērtējumu 10-19%. Tas ir ļoti augsts procents, tāpēc ir jāveic sīka analīze, kāpēc ir šādi rezultāti. Manuprāt, ikviens skolēns šajā eksāmenā varēja sasniegt 10%. Iespējams, grūtāk veicās uzdevumos, kas tika mācīti 7.klasē, jo tas bija attālinātais mācību darbs. Ja 9.klases skolēns šogad CE nav ieguvis 10% vērtējumu, tad viņam mācības 9.klasē ir jāturpina nākamgad, tai skaitā ir jāmācās visi mācību priekšmeti un mācību gada beigās

jākārt CE un jāiegūst 15% vērtējums. Tāpēc ikvienam skolēnam novēlu vasarā labi atpūsties, lai ar nopietnu pieeju un visaugstāko atbildību mācību darbam varētu uzsākt jaunu mācību gadu.

Arī mūsu novada skāra nepatiesa informācija par centralizēto eksāmenu rezultātiem. 2023.gada 20.jūnijā uz Izglītības pārvaldes izglītības darba speciālistes e-pastu no Valsts izglītības satura centra (VISC) Atbalsta dienesta tika saņemta vēstule "Skolēnu saraksts, kuri CE nav ieguvuši 10%". Katrai izglītības iestādei tika pārsūtīta informācija par konkrētās skolas skolēniem, kas pēc VISC atsūtītajiem datiem nebija matemātikas un angļu valodas eksāmenos ieguvuši 10%.

Jau nākamajā dienā gan no Baltinavas vidusskolas, gan Stacijas pamatskolas direktoriem, vēlāk arī no VISC vadītājas saņēmām ziņu, ka šo skolu skolēni tomēr ir nokārtojuši eksāmenus, taču par vienu skolēnu Stacijas pamatskola ziņu, ka skolēns ir nokārtojis eksāmenu, saņēma tikai 26.jūnijā, kad izlaidums izglītības iestādē jau bija nosvinēts. Šajā pašā dienā izglītības iestāde saņēma ziņu no Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) Informācijas tehnoloģiju departamenta direktora vietnieka: "Esam pamanījuši tehniskas (gramatiskas) kļūdas angļu valodas sertifikātiem, kas tika izsniegti 22.jūnijā. Tādēļ atkārtoti izdevām izlabotus sertifikātus. Lūdzu lejupeļādējiet tos no Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmas." Nākamā tādā pašā satura vēstule par latviešu valodas sertifikātu labošanu pienāca plkst. 14.38, plkst. 15.30: "Esam pamanījuši tehniskas

(gramatiskas) kļūdas matemātikas sertifikātiem, kas tika izsniegti 20.jūnijā. Tādēļ atkārtoti izdevām izlabotus sertifikātus visiem Jūsu skolas skolēniem. Lūdzu lejupeļādējiet tos no Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmas un aiciniet izmantot pēdējos izdotos sertifikātus."

Rezultātā jaunajos sertifikātos visiem skolēniem procenti matemātikā dubultojušies. Iespējams, ka kādam tā liksies gramatiskā kļūda, bet kāds ļoti smagi pārdzīvoja, tika emocionāli sagrauts... Un kas par to atbildēs, sistēma?

No mums visiem prasa kvalitāti. Rodas jautājums, – cik kvalitatīvi strādā IZM? Kā būs ar 12.klases sertifikātiem?

Ja skolēnu neapmierina centralizētajā eksāmenā iegūtais vērtējums, mēneša laikā pēc sertifikāta izsniegšanas skolēnam vai viņa likumiskajam pārstāvim ir tiesības rakstīt iesniegumu Valsts izglītības satura centram ar lūgumu pārskatīt eksāmenā saņemto vērtējumu. Mūsu novada skolēni, kas nav ieguvuši 10% vērtējumu centralizētajos eksāmenos, visi ir uzrakstījuši vai arī rakstīs iesniegumus pārskatīt saņemto vērtējumu, tāpēc ir pārāgri spriest, cik skolēni mūsu novadā nav nokārtojuši centralizēto eksāmenu matemātikā.

Par šo rīcību un nekorektu centralizēto eksāmenu rezultātu paziņošanu pašvaldība ir uzrakstījusi vēstuli gan Ministru prezidentam, gan izglītības un zinātnes ministrei, gan Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai ar lūgumu izvērtēt centralizēto eksāmenu norisi un nekorektu rezultātu paziņošanu.

Nav izstāstāms un uzrakstāms, kā jutās

skolēni, vecāki, izglītības iestāžu administrācija, pedagogi. Piekrītu, ka ir nepieciešamas pārmaiņas izglītībā, esmu par izglītības kvalitāti, bet neatbalstu un neatbalstīšu šāda veida eksperimentus ar jaunajām sistēmām, kas izmaksā milzīgu naudas summu, un rezultātā nodara kaitējumu gan skolēniem, vecākiem un pedagogiem, gan grauj izglītības iestāžu tēlu.

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (LIZDA) aicina izglītības un zinātnes ministri Andu Čakšu atkāpties no amata. Nezinu, vai ministres demisija kaut ko atrisinās izglītības sistēmā. Izglītībā pēdējos gados mums nav bijusi stabila sistēma, ik brīdī kaut ko paņemam no viena, kaut ko no otra, bet vai tas mums der? Līdz ar to arī esam nonākuši tur, kur esam, – pedagogi pārslogoti, grauts pedagogu prestižs, pedagogu trūkums, un vēl jo vairāk pēc šādas IZM rīcības ar eksāmenu rezultātu paziņošanu var teikt, ka grauta ticība izglītības sistēmai. Bet noteikti kādam par to ir obligāti jāatbild!

Fakti

- **CE rezultāti pamatskolu beidzējiem kavējās vairākas dienas.**
- **Vairākos gadījumos informācija par CE rezultātiem bija kļūdaina.**
- **Eksāmenus 9. klasē šogad valstī kārtoja ap 18 000 skolēnu.**
- **Pirmo reizi eksāmeni bija centralizēti un vērtējums izteikts procentos.**
- **Vislabāk veicies angļu valodas eksāmenā, tam seko latviešu valoda, bet zemākie rezultāti – matemātikā.**

Kas par to atbildēs?



IMANTS SLIŠĀNS, Baltinavas vidusskolas direktors, Balvu novada domes deputāts

20.jūnijā Baltinavas vidusskola saņēma Valsts izglītības satura centra (VISC) atsūtīto informāciju par diviem 9.klases skolēniem, norādot to kodus, kuri centralizētajā matemātikas eksāmenā nav ieguvuši 10% (tātad nav to nokārtojuši, nesaņemams pamatizglītības apliecību). Tas bija šoks pašiem

skolēniem, vecākiem, priekšmeta skolotājam, klases audzinātājam, skolas vadībai, divas dienas pirms izlaiduma uzzinot, ka šie skolēni ir *izkrituši* eksāmenā.

21.jūnija rītā, kad Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPS) bija pieejami matemātikas centralizētā eksāmena sertifikāti, skolā, tos izdrukājot, atklājās, ka arī šie divi skolēni eksāmenu ir nokārtojuši, ka arī viņiem matemātikas eksāmenā ir iegūti vairāk nekā 10%. Nekavējoties zvanījām IZM atbildīgai amatpersonai, kura pēc personas kodiem pārbaudīja un apliecināja, ka abi skolēni tiešām ir nokārtojuši centralizēto eksāmenu (CE) matemātikā. Informējām par to arī novada Izglītības pārvaldi. Divas stundas vēlāk man kā direktoram arī piezvanīja no VISC informējot, ka abi mūsu skolas 9.klases izglītījamie, par kuriem bija atsūtīta informācija kā par nenokārtojušiem, matemātikas eksāmenu tomēr ir nokārtojuši. Atbildēju, ka to jau esam konstatējuši. Arī jautāju, kurš atbild par šādu situāciju, uz ko man atbildēja, ka tā ir gan IZM, gan VISC atbildība. Sarunas noslēgumā zvanītāja no VISC atvainojās par šo situāciju, taču atvainoties vajadzētu skolēnu un vecāku priekšā!

Šāda kļūdainas informācijas nosūtīšana skolām ir spēlēšanās ar cilvēku likteņiem. Kādu emocionālu un psiholoģisku ietekmi šī situācija atstāja uz skolēnu, vecākiem, skolotāju? Labi, ka konkrētie skolēni un

vecāki, pārvarot šo traumu, tomēr atnāca uz izlaidumu, saņemot skolēna pirmo izglītības dokumentu – apliecību par pamatizglītību. Aprakstītā situācija IZM un VISC darbā valsts pārbaudījumu norises un rezultātu paziņošanas organizācijā nav vienīgā kļūda vienīgajā skolā. Kādam par šīm daudzajām kļūdām jāatbild! "Sistēmas kļūdas" un "tehniskie traucējumi" – tas tika konstatēts gan tad, kad ziemā notika neveiksmīgi izmēģinājuma eksāmeni, gan tad, kad tika piegādāti CE materiāli, gan tagad, paziņojot nepareizus CE rezultātus. Ja valsts tehnisku iemeslu vai arī cilvēkresursu trūkuma dēļ nav gatava kvalitatīvi noorganizēt centralizētos eksāmenus jaunajā sistēmā, tad to vajag godīgi atzīt un neorganizēt apšaubāmas kvalitātes valsts pārbaudījumu norisi. Kur garantija, ka arī citās pozīcijās nav "sistēmas kļūda"?

Tajā pašā laikā cilvēcisks paldies jāsaka Kasparam Veldrem (IZM), kurš vienmēr bija sazvanāms, sazinājās, neskatoties uz darba laiku, *dzēsa šo haosa ugunsgrēku*. Tā ir! Konkrēti cilvēki dažādos līmeņos cenšas saglabāt to, ko salaidusi grīstē (lai neteiktu rupjāk – kur) sistēma kopumā. Kas/kurš par to atbildēs?

28.jūnijā tika sasaukta Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas ārkārtas sēde, kurā nolemts sakarā ar nenormālo situāciju ar CE rezultātu paziņošanu Balvu novada

domes vārdā adresēt vēstuli Ministru prezidentam, IZM ministrei un Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai.

Kāda uzticība var būt šai valsts pārbaudījumu sistēmai un IZM reformām kopumā? IZM, rosīnot skolu tīkla reformu, piesauc rūpes par izglītības kvalitāti skolās, bet kāda ir pašas IZM darba kvalitāte?! Iespējams, tā ir situācija, kad, uzņemoties politisko atbildību, jānotiek demisijai visaugstākajā izglītības jomas līmenī! LIZDA (Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība) 30.jūnijā ir lēmusi prasīt IZM ministres A.Čakšas demisiju. Starp vairākiem iemesliem demisijas pieprasījumam LIZDA min arī "neprofesionālu, novēlotu un kļūdainu" centralizēto eksāmenu norisi un rezultātu paziņošanu, kas "ir radījis haosu izglītības iestādēs, izmisumu pedagogos, apjukumu un neziņu par iespējām turpināt izglītītošanos bērnos un vecākos", kā arī "nepārdomātu risinājumu piedāvāšanu" jautājumos par skolu tīkla optimizāciju.

Jautājums paliek, – vai un kurš par šo situāciju atbildēs?

* Sākums 1.lpp.

Dižojamies ar balto Abrenes tautastērpu

XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku mirkļus šodienas un turpmākajos "Vaduguns" laikrakstos palīdzēs atspoguļot Andris Zelčs. Lūgts atklāt, kā aizritēja pirmā svētku diena, viņš atbildēja lakoniski: "Izmirkuši, slapji un laimīgi!"



Foto - A. Zelčs

Veiksmīga sadarbība. 29.jūnijā, kad Rīgas Pļavnieku pamatskolas direktore Elina Dreimane (foto – no labās) uzņēma balveniešus, ieradās arī Rīgas domes pārstāvji, lai pārliecinātos, ka skola ir gatava uzņemt ciemiņus. Direktore taujāja, vai nebažijas par gaidāmo kuplo pašdarbnieku skaitu, atjokoja, ka par to varētu spriedelēt pirms pāris gadiem: "Balvu puses ļaudis uzņemam trešo reizi, un priecājos, ka sadarbība ir ļoti veiksmīga." Izrādās, E.Dreimanes vadītā skola ir lielākā pamatskola Rīgā, turklāt arī lielākā, kas atrodas Rīgas pievārtē. "Skolā mācās vairāk nekā 800 bērni," atklāja direktore un piebilda: "Ja kāds bērns paliks, par to tikai priecāsimies."



Kur veļas akmeņi? Senioru kora "Pīlādzis" dalībniece Marija Bleive, dodoties ceļā uz Rīgu, pavēstīja, ka pat akmeņi veļas uz dziesmu svētkiem. Visgrūtākais pārbaudījums, viņsprāt, būs karstais laiks: "Vairāk nekā! Pārējais vienalga – paēdis vai neēdis, kājas tur vai netur... Bet, ja karsts laiks, spēka var pietrukt."



Kādam – jāstrādā, kādam – jāatpūšas! Gunta un Ģirts ir pārliecināti, ka dziesmu un deju svētkus ir pelnījuši: "Kā nu ne, ja esam piecus gadus strādājuši, turklāt mums ir atvaļinājums." Gunta Ripa, spriežot par izaicinājumiem, atzina, ka neērtības var sagādāt gulēšana uz matrača. "Man grūtību nav. Esmu pozitīvs," atjokoja Ģirts.



Pasniedz ceļamaizi. Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs atzina, ka ceļamaize nav tikai uzmundrinoši vārdi, bet arī saldumi.



Foto - A. Zelčs

Pirms gājiena. Balvu novads gājienā dižojās ar balto Abrenes tautastērpu, ko lepmi izrādīja Upītes pašdarbnieki.



Foto - A. Zelčs

Vecrīgas ielās. Foto – Viļakas deju kopa "Dēka".



Foto - A. Zelčs

Lepni par savu novadu. Aculiecinieki vēsta, ka pūtēju orķestris "Balvi" spēcīgākos lietus mirkļus pārlaida pat veikalā. Tas gan omu, kā liecina foto, nepasliktināja ne par mata tiesu. Foto – slapjš, bet laimīgs arī pūtēju orķestra "Balvi" diriģents Egons Salmanis.



Sengaidīts mirklis. Koris "Mirkļis" ceļā uz svētkiem.

BPVV

Aizvadīts pēdējais izlaidums šogad

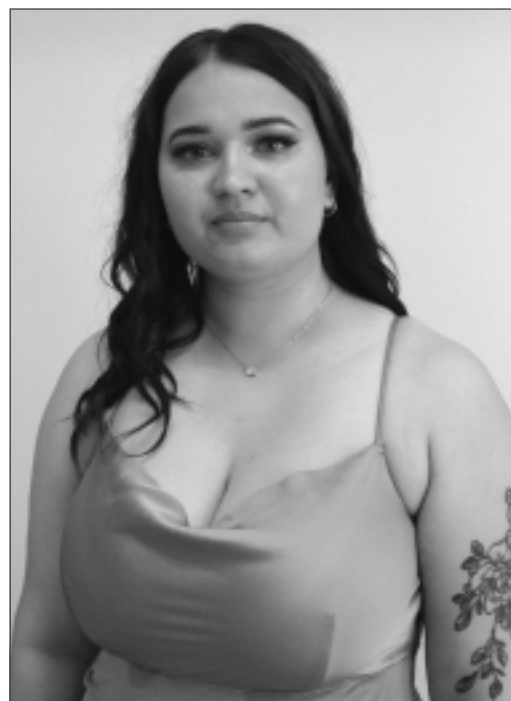
Pagājušās nedēļas nogalē Balvu Profesionālajā un vispārīglītojošajā vidusskolā aizvadīts pēdējais izlaidums Balvu novadā. To absolvēja septiņi komerczinību ceturtā kursa jaunieši.

Skolotāja Lienīte Galvanovska "Vaduguns" žurnālistiem pastāstīja, ka jaunieši skolu absolvē tikai ar teicamām sekmēm. Lieliski rezultāti, viņasprāt, panākti, pateicoties ļoti lielam vecāku atbalstam un arī tam, ka visu četru gadu garumā visi skolēni saņēmuši godalgotās liecības. "Visi jaunieši ir no Balvu novada. Šī ir mana otrā komerczinību audzināmā klase, bet vispār kopumā to ir ļoti daudz – kādas 10. Kad paziņoja rezultātus, daži man pārzvanīja un jautāja: "Es tiešām noliku?" Tāds neticības mirklis, ka tik labi, tik ideāli rezultāti. Bija redzams, cik viņi ir patstāvīgi, jo visu sev noorganizējuši paši, – kas, ko, kā..." teic L. Galvanovska. Izlaidumā vissvarīgākais ir ģimenes sajūta, un skolotāja neuzskata, ka vajag kaut ko ļoti pompozu: "Man šķiet, ka tas, ka tev ir apkārt mīļie cilvēki, kuri visā periodā ir atbalsējuši, bijuši klāt, izdzīvojuši ar tevi, tāpēc tieši viņi šajā brīdī ir tie, kurus tu visvairāk novērtē." Jautāta, kāda ir vislabākā dāvana izlaidumā skolotājam, L. Galvanovska atbildēja: "Manuprāt, ja mēs nedomājam par materiālām lietām, tad man patīk audzēkņu neviltotais satraukums, sirsnība un patiesums. Savukārt, ja vēlamies, lai tas ir kaut kas paliekošs, tad man ļoti patīk, kad es pēc tam to varu iestādīt, – man iepriekšējais kurss uzdāvināja puķi, kas vēl tagad aug manā dārzā, un ikreiz, kad to apkopju, zinu, ka to uzdāvināja mani audzēkņi." Savukārt, atbildot uz jautājumu: "Ko vecākiem dāvināt bērniem izlaidumā?", skolotāja teic, ka pat īsti nezina, jo mūsdienās viss ir tik pieejams: "Ja kādreiz telefonam bija vērtība, tad tagad tā ir tāda parasta lieta, telefons – tā ir ikdienišķa lieta. Skolēni ir braukuši tik daudz projektos, ka varbūt tieši brauciens ceļojumā varētu būt šī dāvana, jo viņi ir redzējuši daudz ko, savu redzesloku paplašinājuši. Varētu viņiem uzdāvināt ceļojumu uz kādu ekspozīciju, jo viņiem tomēr ir jāizlemj, kur studēs tālāk, ko darīs, un šajās ekspozīcijās ir tik daudz dažādu iespēju redzēt, kā savu biznesu attīstīt, var aizgūt idejas... Varbūt viņiem tāds brauciens būtu daudzreiz vērtīgāk, nevis doties uz Ēģipti, Franciju vai vēl nezin kur."



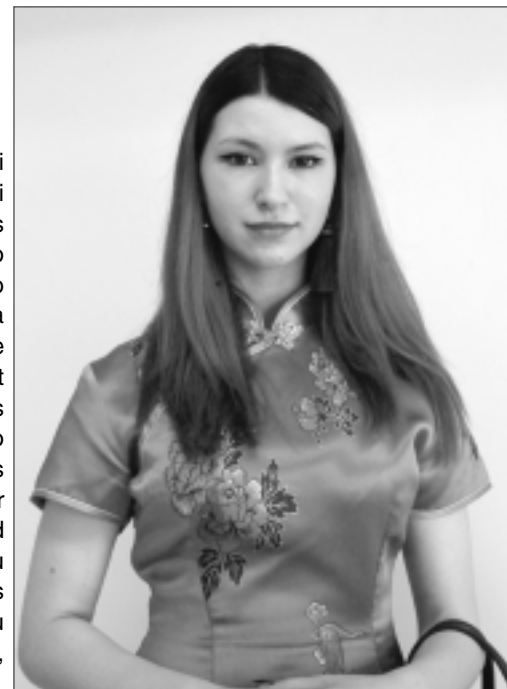
Lienīte Galvanovska. "Kad gatavoju uzrunu un mēs pirms izlaiduma ar audzēkņiem runājām, es sapratu, cik ļoti viņi man ir iemācījuši pašsavaldību, pacietību, spēju *nolaist tvaiku*, tad iet un runāt. Kad mēs spriedām un atcerējāmies, kas četru gadu laikā ir bijis, domāju, – mani mazie, pūkainie eziši, kuriem sākotnēji nevarēja adatas redzēt, bet cik bieži tās ir līdušas ārā," ar savijojumu pastāstīja absolventu kursa audzinātāja L. Galvanovska un piebilda, ka līdz asarām audzēkņi viņu mācību laikā vēl neesot noveduši.

Ēvalds Miglāns. Jaunietis atzīst, ka četri gadi skolā pagāja ļoti interesanti, kas lika iemācīties daudz ko jaunu, arī savu profesiju – komerczinības: "Iemācījāties daudz par uzņēmējdarbību, nodokļiem, par uzņēmumu lietām, kā arī četru gadu laikā esmu piedalījies dažādos projektos, esmu aktīvi darbojies izglītojamo pašpārvaldē, vadīju pasākumus, braucu šajā mācību gadā uz Turciju. Grūtākais bija sevi piespiešana. Šis pēdējais gads bija visgrūtākais, lai sevi piespiestu darīt." Runājot par izlaidumu, Ēvalds atzīst, ka pirms pasākumiem uztraukums ir vienmēr, jo tā esot daļa no pasākumiem, un šo daļu neviens nevar atņemt, tā droši vien būs vienmēr. Arī atmiņas par kursabiedriem Ēvaldam paliks vislabākās: "Mēs vienmēr esam bijuši viens vienots loks, vienmēr esam bijuši aktīvi, esam jokojuši, esam strīdējušies, esam salabuši, esam atraduši kopīgu valodu. Vislielākais, visinteresantākais, kas man paliks atmiņā, būs tas, kā mums gāja ar skolotāju, kad, atnākot uz komerczinībām, nevarējām ar viņu atrast kopīgu valodu. Tad pēc pirmajām stundām mēs, visa klase, tikāmies pie direktores kabineta ar skolotāju. Savukārt šobrīd mēs esam tik ļoti sadraudzējušies, ka, lai arī šī skolotāja vairs nestrādā, mēs uzturam kontaktus, tā teikt, esam pārkāpuši tam visam pāri. Un, protams, atmiņā paliks spilgtie braucieni uz Turciju, Dāniju un citi projekti, kuros esmu piedalījies. Sākotnēji, atnākot uz skolu, pirmajā kursā mēs nebijām baigie palaidņi un nerātņi, mēs bijām ļoti spūraini, – nedarijām blēņas, bet mēs, piemēram, kad uzdeva kaut ko darīt, kas mums nepatika, mēģinājām, lai viss atrisinās mums par labu. Mēģinājām darīt tā, ka tad, kad negribējām, lai konkrētā skolotāja mums māca, devāmies pie direktores un mēģinājām izrunāt šo tēmu, bet gadu laikā viss mainījās. Vēl pagājušajā gadā mēs pateicām, ka pie viņas nemācīsimies, bet šobrīd viņa ir mūsu mīļākā skolotāja." Ēvalds vēl pastāstīja, ka darbojas mežu sfērā, tāpēc nākotnē plāno doties mācīties uz Jelgavu par mežsaimnieku, ko visdrīzāk darīs attālināti, jo savienot darbu un mācības esot diezgan grūti. Tāpēc viņš visdrīzāk dosies mācīties, tad attīstīs savu uzņēmumu un darīs labu Balviem. "Pēc 10 gadiem jūs varēsiet satikt mani Balvos. Es pats neesmu no šīs pilsētas – nāku no Kokneses, bet uz Balviem atnācu dzīvot pirms 6-7 gadiem," atzīst Ēvalds un piebilst, ka, atnākot uz šo skolu, no 14 mācību priekšmetiem 13 priekšmetos viņam bija nesekmīgi vērtējumi, fizikultūra bija vienīgais sekmīgais priekšmets. "Atnākot uz šo skolu, darbojos pašpārvaldē un gandrīz kļuva par skolas prezidentu – biju prezidenta vietnieks, ieguva jaunieša balvu 2019. Esmu pieteikts simtgades stipendijai, bet, vai to saņemšu, ir labs jautājums. Balvi mani ir ietekmējuši pozitīvi," pārliecinoši secina Ēvalds.



Alise Nikolajeva. "Esmu nedaudz uztraukusies, bet emocijas ir pozitīvas," stāsta Alise. Jauniete atzina, ka ir bijuši arī grūtāki brīži, piemēram, sadarbība ar kursabiedriem, jo katram ir savs raksturs, kā arī nereti motivācijas trūkums pildīt darbus. Visvairāk Alisei atmiņā paliks vienotība ar kursabiedriem. Atbildot uz jautājumu: "Vai blēņas arī darījāt?", Alise atzina: "Protams, bez tām nekur. Mums dažreiz bija maiņas skolotāja, un tad bija tādi brīži, kad kursabiedriem nepatika jaunā skolotāja, viņi atteicās mācīties. Bet tā kā skolotājiem ir savas prasības, nācās vien piekāpties. Es pati uzskatu, ka nav jāšķiro, vai šo programmu mācās puīši, vai meitenes, jo gan viens dzimums, gan otrs var labi visu saprast." Par saviem nākotnes plāniem Alise pagaidām neko daudz vēl nezina, vai un kur mācīsies. "Varbūt tā būs grāmatvedība Rēzeknē. Vecāki arī iesaka mācīties tālāk. Mans viedoklis ir tāds, – studēšanai nepieciešams daudz laika, toties, ja aizej strādāt, var pelnīt un iekrāt stāžu," spriež Alise. Viņa pati nāk no Vectilžas, bet dzīvo Balvos. Savukārt atbildot uz jautājumu, kur sevi redz pēc pieciem gadiem, jauniete teic, ka, iespējams, aizbrauks kaut kur uz ārzemēm, lai tur pastrādātu neilgu laiku. "Bet sevi redzu Latvijā," optimistiska ir Alise.

Emilija Fedotova. Jauniete atzīst, ka četri gadi skolā bijuši gan viegli, gan grūti, bet pati atzīst, ka drīzāk viegli, jo bija ļoti skolotāji, kuri palīdzēja un atbalstīja. Bijis neliels uztraukums par izlaidumu. "Biju klusa, klausījos, ko runā pārējie, un no viņiem špikoju, bet kursabiedri domāja, ka viņi špiko no manis," kā amizantas atmiņas par veidu, kā ieguva zelta liecību, teic Emilija. Runājot par nākotnes plāniem, jauniete domā, ka dosies strādāt, jo mācīties esot apnicis: "Varbūt kaut kādos nelielosursos iešu..." Viņa uzskata, ka blēņas skolas laikā nedarija, bija klusa un mierīga skolniece, kura nāk no Egluciemā, bet nākotnē sevi visdrīzāk redz Rīgā. Atceroties aizvadīto mācību laiku, jauniete uzskata, ka ar skolotājiem ir jārunā: "Ja nerunā, skolotāji var kļūt dusmīgi un tad uzdod vēl grūtākus darbus. Jaunajiem skolēniem ieteiktu runāt, kopā strādāt un vispār censties maksimāli visus darbus darīt kopā." Jautāta, ja vēlreiz būtu jāstājas šajā skolā, kuru programmu viņa izvēlētos – komerczinību vai tomēr citu, Emilija pārliecinoši atbildēja, ka tās būtu komerczinības.



Līgas Pangas teksts un foto

Volejbols

Līgo svētkus ievada ar Jāņu kausu

Nereti spontānās idejas ir vislabākās. Par to nešaubās arī volejbola kluba "LAZDUKALNS" treneris, menedžeris un spēlētāji, kuri 23.jūnijā Lazdukalna pludmales volejbola laukumos sarīkoja "VK/BK "LAZDUKALNS" pludmales volejbola Jāņu kausu MIX 2023"!

Ideja par pirmssvētku turnīru radās VK "LAZDUKALNS" trenerim Gatim Stepanovam, kura iniciatīvu nekavējoties atbalstīja komandas menedžeris Andis Petuks un ikviens cits kluba darbā iesaistītais. Viss tapa 24 stundu laikā – tika izveidotas septiņas komandas, un cīņas varēja sākties! Kā jau katrā turnīrā, arī Jāņu kausā bija uzvarētāji:

- 1.vieta – Dairis Melnācis/Inga Leone;
- 2.vieta – Jānis Stērninieks/Andris Zvejnieks;
- 3.vieta – Gatis Stepanovs/ Ieva Stepanova.

Jāpiebilst, ka volejbola un basketbola klubu "LAZDUKALNS" spēlētājiem un spēlētājām oficiāli noslēgusies arī 2022./2023.gada sezona. Atskatoties uz iespēto, abu komandu menedžeris A.Petuks stāsta, ka sezona viennozīmīgi bija ražena. "Vēlētos sākt ar volejbolu. Šajā sezonā tapa pilnīgi jauns projekts – tika izveidota VK "LAZDUKALNS" dāmu komanda, sapulcinot augstākā līmeņa spēlētājas. Viņas, piedaloties Balvu novada čempionātā, parādīja, kādā līmenī volejbolu spēlē profesionāles, kļūstot par absolūtām čempionēm. Gan skatītājiem, gan čempionāta spēlētājām bija ko redzēt un izbaudīt. Piedalījāmies arī Gulbenes MIX turnīrā, sastāvu nokomplektējot no jaunajiem spēlētājiem un spēlētājām. Iekļuvām ceturtdaļfinālā. Savukārt vīriešiem grupā "40 +" viens turnīrs Gulbenē, un tikai viens punkts izšķīra līdz dalībai pusfinālā. Un tagad lielākie ražas plāvēji – BK "LAZDUKALNS" spēlētāji. Piedalījāmies trīs basketbola čempionātos – Balvu, Gulbenes, Alūksnes un Superkausā. Visur iekļuvām finālos un izcīnījām arī vienu čempionu titulu basketbola mekā



Foto - no personīgā arhīva

Sportojet, jo tas cilvēkus dara laimīgus! Noslēdzoties Jāņu kausa turnīram, spēlētāji vienojās kopbildei. Volejbola un basketbola komandu "LAZDUKALNS" menedžeris Andis Petuks (attēlā – centrā) pastāstīja, ka turpmāk šis turnīrs būs kā tradīcija!

Gulbenē. Jā, daži teiks, ka čempionu titulu ir pamaz, bet šajā sakarā gribētu citēt vienu no komandas spēlētājiem: "21.gadsimtā basketbolu prot spēlēt visi." Un tā tas patiešām arī ir, jo laukumā preti nāk komandas, kurās arī ir augsta līmeņa spēlētāji, un visi grib iekļūt finālā. Tā devētie sētas mači sen jau ir beigušies, un es nevaru saviem spēlētājiem neko pārnest, jo ikviens vārda tiešā nozīmē *kapāja* līdz pašam beigām. Varbūt dažos finālos pietrūka veiksmes, bet tāds ir sports. Nav iespējams visur būt čempioniem, lai kā arī to vēlētos," secina A.Petuks.

Komandu menedžeris ir arī ļoti gandarīts, ka sezonas laikā izdevās piesaistīt jaunus un jaudīgus spēlētājus. "Kopumā

sezonas laikā BK "LAZDUKALNS" rindās bija iesaistīti 26 basketbolisti no Balvu, Gulbenes, Rēzeknes, Valmieras, Jēkabpils novadiem un Rīgas. Savukārt VK "LAZDUKALNS" rindās bija 12 volejbolistes un 14 volejbolisti, kuri pārstāvēja Balvu, Gulbenes, Madonas novadus un Rīgu. Lai to visu realizētu un sasniegtu rezultātus, protams, bija nepieciešami savas jomas speciālisti, treneri. Un tādi mums arī bija – volejbolā Gatis Stepanovs, bet basketbolā – Normunds Lišiks. Vēlreiz pateicos ikvienam spēlētājam un treneriem par paveikto. Jūs esat labākie! Kā veiksies nākamajā sezonā, rādīs laiks, bet pagaidām visiem novēlu veiksmīgu vasaras sezonu un, protams, labi atpūties!" vēl komandu menedžeris A.Petuks.

Re, kā!

Valdība pret tautas sportu?

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izveidojusi un valdība apstiprinājusi noteikumus par Dabas aizsardzības pārvaldes publisko maksas pakalpojumu cenrādi, tajā skaitā komerciālo pasākumu rīkošanai brīvā dabā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja tiek izmantota valsts zeme.

Izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša un citi politiķi aicina šos noteikumus apturēt, jo, kā viņi skaidro, tie negatīvi ietekmēs vairākus tautas sporta sacensību rīkotājus. "Šādās teritorijās nereti tiek rīkoti dažādi tautas sporta pasākumi. Jebkuri apgrūti-

nājumi vai ierobežojumi sporta aktivitāšu rīkošanai, īpaši tautas sportam, kas notiek brīvdabā, mežos, laukos, ir ricība pret mūsu uzņemto kursu, lai veidotu veselīgu sabiedrību. Turklāt izcenojumu palielināšana var radīt negatīvu ietekmi uz sportisko pasākumu pieejamību. Esmu pret āra pasākumu jauno cenrādi," paudusi izglītības un zinātnes ministre.

Publiski gan izskanējis, ka valdībā iesniegtajos dokumentos ir atzīme, ka no Izglītības un zinātnes ministrijas vēl 11.maijā par šīm pārmaiņām saņemts tā devētais noklusējuma saskaņojums. Tikmēr mediji ziņo, ka neap-

mierinātību ar jaunajiem noteikumiem sociālajos tīklos paudis arī, piemēram, populārā skriešanas seriāla "Stirnu buks" rīkotājs Rimants Liepiņš. "Šis Ministru kabineta lēmumprojekts sāpīgi skars Latvijas Orientētās federāciju, "Vivus.lv" MTB Maratonu, Igo Japiņa sporta aģentūru, arī vietējo tūrisma nozari un citus sporta organizatorus, kuri uzdrošināsies organizēt tautas sporta pasākumus tik ļoti aizsargājamā vidē! Sigulda, Līgatne, Cēsis, Valmiera – mēs jūs apsveicam! Kalnu un distanču slēpotājus, orientieristus, kamaniņu sacensības tajā skaitā," ironiski rakstīja R.Liepiņš.

Ko domā tauta?

- Valsts vadītājiem jau nevajag veselīgu tautu, bet velobraucēji vispār ir kaitnieki! Ne viņi par degvielu maksā, ne ceļa nodokli nomaksā, un vēl dzīvo veseli kā rutki!
- Drīz sāks par ieelpoto gaisu prasīt nodevas!
- Katrai problēmai un muļķībai ir vārds un uzvārds. Laiks to noskaidrot!
- Beidzot valsts sāk domāt par sportu! Pilnībā piekritu ierēdņiem! Citiem sportistiem jātērē barga nauda, bet skrējēji visu grib par velti!
- Aizsargājamās teritorijas domātas krupīšiem, gājputniem, meža iemitniekiem un kukaiņiem, nevis cilvēkiem! Cilvēkiem ir pietiekami daudz vietas, kur apkārtni nobradāt, piesārņot un iznīcināt!
- Situācija nav patīkama un raisa jautājumus. Manuprāt, būtu korekti uzklaut lēmumu pieņēmēju argumentus.
- Ja notiek komerciāls pasākums brīvā dabā – it īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tad par to jāmaksā. Loģiski taču!



Foto - Izglītības un zinātnes ministrija

* Sociālā tīkla "Facebook" lietotāju komentāri

Īsumā

Aizvadīts *bīča* pirmais posms

Ar lielu komandu skaitu un spraigām, aizraujošām spēlēm startējis Balvu novada 2023. gada atklātais čempionāts pludmales volejbolā.



Kopumā par uzvarām cīnījās 33 komandas, un rezultāti pēc pirmā posma ir šādi:

Sieviešu grupā:

- 1.vieta – "Ziediņas" (Rēzija, Sonora Ziediņas);
- 2.vieta – "Laura/Katja" (Laura Lucatnika, Jekaterina Borisovska Cvetkova);
- 3.vieta – VK "Dinamo" (Samanta Leona, Daniela Lūse).

Vīriešu grupā:

- 1.vieta – "Azartiskie" (Aigars Kalniņš, Andris Bringuļš);
- 2.vieta – "AR" (Renārs Kokorevičs, Aleks Ivanovs);
- 3.vieta – "NDK" (Elans Lielbārdis, Edgars Bendzulis).

Vīrieši 40+ grupā:

- 1.vieta – "Logi/Durvis" (Valters Duļevskis, Gatis Stepanovs);
- 2.vieta – "Bērzgale" (Oļegs Žukovs, Imants Kairiņš);
- 3.vieta – "ZLSC" (Jānis Rakstiņš, Arnis Voika).

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Ekspedīcija Baltinavas pagastā

Izrakumos pilskalnos atrod senu trauku lauskas

Pēcsvētku nedēļā, no 26. līdz 30. jūnijam, Baltinavas pagastā Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras un mākslas institūta pētnieki, arheologi kopā ar brīvprātīgiem palīgiem veica arheoloģiskās izpētes darbus divos pilskalnos – Alotāju un Puncuļovas. Jau pirmajā izrakumu dienā viņi atrada senu māla trauku lauskas. Ekspedīcijas laikā notika arī Baltinavas mūsdienas ainavas izpēte.

Aizvadītajā nedēļā Baltinavas pilskalni, kur darbojās ekspedīcija un notika izrakumi, bija kļuvuši par populāru galamērķi gan masu medijiem, gan kultūras darbiniekiem, gan vietējiem interesentiem. Izvēlējās citu variantu. Lai pilskalnu briekšņos nebarotu odus un dundurus, paklausīju padomam tikties ar darba grupas vadītāju IEVU VĪTOLU, un man palaimējās. Nedēļas vidū Ieva no Baltinavas ieradās Balvos, lai sagaidītu no Rīgas Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras un mākslas institūta zinātnisko asistenti Loti Katrīnu Cērpu, jo viņas abas intervēja vietējos iedzīvotājus, tostarp pilskalnu zemes īpašniekus, lai dokumentētu mutvārdu liecības par senvietām Baltinavas apkārtnē, izzinātu pieredzi saistībā ar Baltinavas ainavu, tās izmaiņām gadu gaitā. Kamēr gaidījām Rīgas autobusu, Ieva labprāt informēja par ekspedīcijas gaitu: “Šonedēļ mums ir uzdevums strādāt divos pilskalnos – Alotāju un Puncuļovas, ko vietējie atpazīst arī kā Obeļovas. Mēs esam četri pētnieki no Kultūras akadēmijas. Arheologi Juris Urtāns un Jānis Meinerts, visticamāk, atbrauks vēl vasaras otrajā pusē un strādās jaunatklātajā pilskalnā, kas ir Zvonu kalnu masīvā, Svātūnes pilskalnā, kas tika atklāts 2019. gadā. Kad Baltinavas četri pilskalni būs izpētīti, iegūtos datus apkopos, un mēs brauksim atpakaļ uz Balvu novadu un stāstīsim, ko esam uzzinājuši. Pētījums turpināsies līdz 2024. gada beigām.”

Ieva teic, ka viņi šeit bijuši agrā pavasarī. Jānis ar Juri apsekojuši Svātūnes un Obeļovas ezera krastus un atklājuši jaunas apmetnes, kur senos laikos dzīvojuši cilvēki. Šis projekts sācies pērn, kad viņi šeit bijuši un strādājuši.

Kāds ir ekspedīcijas mērķis? Latvijas Kultūras akadēmijas pētniece un grupas vadītāja teic: “Galvenais darbs ir iegūt augsnes paraugus. Ir tāds ģeoarheoloģiskais urbis, ar ko arheologi ieurbj zemē, izceļ ārā augsnes paraugu, un tad var redzēt slāņus. Tas tumšāks ir kultūrslānis, kas nozīmē, ka kultūrslāņa biežums un intensitāte parāda, cik aktīvi un intensīvi cilvēki pirms 10-11 gadsimtiem šeit dzīvojuši. Un tad ir vēl tādi mazi izrakumu laukumi – tajos strādā brīvprātīgās meitenes, topošās arheoloģes. Viņas ar mazām lāpstiņām attīra slāni pa slānim un atrod arī senlietas. Esam atraduši keramikas trauku lauskas, visticamāk, no 10. gadsimta. Un tad mēs tajos materiālos ceram atklāt kādu ogle paraugu, jo tad to varētu sūtīt uz laboratoriju, kur pēc oglekļa var pateikt, kurā gadsimtā kurta uguns, cilvēki dzīvojuši. Cik dziļi mēs rokam? Rokam līdz pamatzemei, tikai kultūrslāni, 20-30 centimetrus. Līdz zemeslodes vidum nerokam. Gadsimtiem ejot, cilvēka pēdas uzslāņojas tikai par dažiem centimetriem. Pie Doma laukuma Rīgā ir dziļš grāvis, kur tas kultūrslānis redzams. Te ir reģions. Kādreiz uz pilskalniem nav bijis koku, bet tūrumi, un tas kultūrslānis, iespējams, ir vairāk uz nogāzēm nostūmies. Ir doma, – ja mēs dabūsim visiem četriem pilskalniem precīzu datējumu, kurā laikā tie bijuši apdzīvoti un izmantoti, mēs varēsim rekonstruēt Baltinavas seno ainavu. To, ka, iespējams, kādā laika posmā Baltinavas teritorijas galvenais centrs ir bijis Alotāju pilskalns. Vēl pēc dažiem simtiem gadu tas varbūt ir bijis Svātūnes pilskalns, bet tagad mēs to nevaram pateikt, jo nav datu.”

Baltinava ir unikāla vieta, jo salīdzinoši nelielā teritorijā atrodas četri pilskalni, no kuriem viens ir ievērojams pilskalnu pāris, kur divi pilskalni atrodas blakus. Pilskalni nepazūd, tie saglabājas ainavā. Ja tur kādreiz dzīvoja un saimniekoja cilvēki, kādos briesmu gadījumos viņi sabēga kopā? Pilskalns pēc definīcijas ir nocietināta dzīvesvieta, tāpēc pilskalniem ir aizsarggrāvji, terases, vaļņi. Ar laiku pilskalnu nozīme mainās. Baltinavieši atceras, ka Puncuļovas pilskalnā kādreiz notikušas zaļumballes. Uz pilskalniem mežos lasa sēnes un ogas. Baltinavas muzejs noreagēja uz to, ka viņiem ir tik daudz pilskalnu, pat dubultais pilskalns, un izveidoja tūrisma maršrutu, jo cilvēkiem pilskalni vienmēr saistās ar kaut ko teiksmainu, senu, un tagad pilskalni Baltinavā ir kā tūrisma objekts. Taču ir daļa cilvēku, kā secinājusi I. Vītola, kas pilskalnos



Ekspedīcijas dalībnieki. Baltinavas senās ainavas izpētes darbus pētnieki veic valsts programmas projektā “Identitāšu ainavas: vēsture, kultūra un vide”. Latvijas Kultūras akadēmijas ekspedīcijas dalībnieku vidū ir ne tikai pētnieki un viņu brīvprātīgie palīgi, bet arī arheologa J. Urtāna suns Virga. Viņš noteikti ir suns, kurš visvairāk pabijis Latvijas pilskalnos, tāpat kā viņa saimnieks. Vēsturnieks, arheologs, vēstures un mākslas zinātņu doktors J. Urtāns izdevis grāmatu “Jaunatklātie pilskalni Latvijā 1998.-2021.”, kurā atrodama informācija arī par Baltinavas pilskalniem.



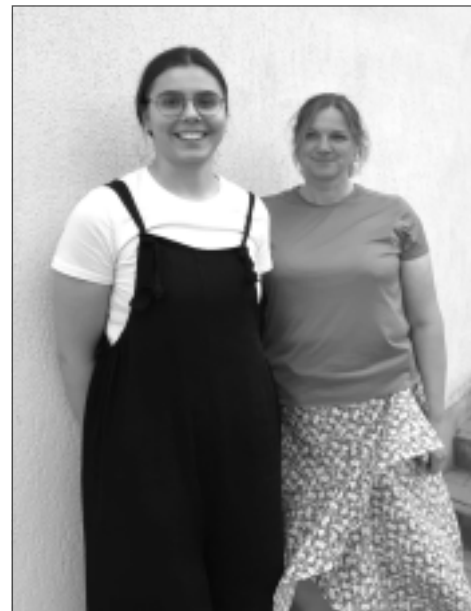
Alotāju pilskalnā. Arheoloģiskās izpētes procesā Alotāju pilskalna izrakumu laukumā strādā brīvprātīgie ar lāpstiņām, slāni pa slānim attīrot augsnes virskārtu un cerot uz kādu atradumu.

neatpazīst, par tiem neko nezina, jo tie atrodas dziļi mežos, ir apauguši ar kokiem un krūmiem. Pirmdien, otrdien un trešdien ekspedīcijas dalībnieki strādāja Alotāju pilskalnā, kas atrodas Baltinavas – Kārsavas ceļa malā. Ceturtdien, piektdien – Puncuļovas pilskalnā, kuram blakus atrodas vēl viens, arī it kā pilskalns.

Grupā vadītāja priecējās, ka viņiem ir ļoti paveicies ar brīvprātīgiem, kuri ir vai nu studējošie vēsturnieki un interesējas par arheoloģiju, vai topošie arheologi kā Ņikita no Siguldas, kurš studē Leidenē, Nīderlandē. Bez studentiem pētnieki aicinājuši arī vietējos cilvēkus, kuriem tas interesē. I. Vītola: “Pie mums pilskalnā bija Annele Slišāne, Dzintra Slišāne-Ločmele ar vīru. Viņai tas interesē un viņa kā brīvprātīgā pabijusi arī citās ekspedīcijās. Mēs viņus apmācām, izskaidrojam, kas un kā darāms.” Pirms izrakumu sākšanas arheologi izstaigā pilskalnu un nolemj, kurā vietā veiks izrakumus. Tad izvēlētajā vietā tiek nogādāts ģeoarheoloģiskais urbis, ar kuru ņem augsnes paraugus. Starp citu, urbi pētnieki aizņēmušies no Vācijas kolēģiem līdz oktobrim, ar kuriem viņiem ir laba sadarbība. Cilvēkiem ir raksturīgi pētniekiem jautāt, – ko jūs atradāt? “Cilvēki acīmredzot domā, ka mēs pilskalnos atrodam pilnas lādes un podus ar zeltu. Tā nav. Lielākoties mēs atrodam lauskas. Tās un viss pārējais, ko atdos pilskalni, nonāks Baltinavas muzeja ekspozīcijās,” paskaidroja grupas vadītāja.



Par lietu nepriecājas. Ja iedzīvotāji mūspusē, tostarp arī Baltinavā, priecājas par ilgi gaidīto lietu, tad arheologiem un pētniekiem tas ne visai patika tā iemesla dēļ, ka mitru augsni ir grūtāk sijāt.



Beidzot sagaidījām. Trešdien vakarā no Rīgas Balvos ieradās Lote Katrīna Cērpa (attēlā – no kreisās), kuru sagaidīja grupas vadītāja Ieva Vītola, lai aizvestu uz Baltinavu. Abas

pētnieces intervēja vietējos iedzīvotājus, ko viņi zina par pilskalniem un kā mainījusies Baltinavas ainava gadu gaitā. Trešdien Baltinavā Lote ieradās tāpēc, ka viņai iepriekšējā dienā bija izlaidums Latvijas Kultūras akadēmijas bakalaura programmā.

Jaunieti no Balvu novada – izvēlies Stāmerienu!

“Ir moderni dienestam pieteikties visai klasei”

Artūrs Ločmelis

Pagājušajā sestdienā savas gaitas valsts aizsardzības dienestā uzsāka pirmā iesaukuma karavīri – kopumā 254 Latvijas pilsoņi, no kuriem četri – ārvalstīs dzīvojošie. Savukārt līdz 15. jūlijam jaunieši aicināti brīvprātīgi pieteikties otrajam iesaukumam, kuri dienestu uzsāks 2024. gada janvārī. Šobrīd īpaši aktuāli tas ir tādēļ, jo otrā iesaukuma dienests tiks organizēts arī Zemessardzes 25. kaujas atbalsta bataljonā Stāmerienā, kas atrodas 25 kilometrus no Balviem un ir lieliska iespēja mūspuses jauniešiem dienēt pavisam tuvu savai dzīvesvietai. Tādēļ publicējam Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra JĀŅA GARISONA interviju Aizsardzības ministrijas izveidotajam portālam “www.sargs.lv” par aktuālākajiem dienesta jautājumiem. Pilna saruna pieejama videoformātā Nacionālo bruņoto spēku “Youtube” kontā “Latvijas armija”.

Pirmajam iesaukumam pieteicās vairāk jauniešu (488) nekā šobrīd spējat uzņemt. Par ko tas liecina? Jaunieši nav nemaz tik kūtri, kā dažs labs varētu domāt?

– Biju pozitīvi pārsteigts par jauniešu aktivitāti. Šajā sakarā var secināt, ka, iespējams, skaļāko viedokli par to, ka cilvēki no valsts aizsardzības dienesta izvairīsies, puda tie, kuri patiesībā nepārstāv vairākumu. Tomēr, manuprāt, nevajadzētu teikt, ka pieteicās vairāk jauniešu, nekā spējam uzņemt, jo redzam reālo statistiku, cik tad procentuāli no jauniešiem dienestam ir derīgi. Lai arī esam definējuši ļoti mazu kritēriju skaitu, kas ļauj izslēgt no dienesta, tomēr invaliditāte, sodāmība un veselība ir galvenie kritēriji, kuri jāpārbauda. Piemēram, pārbaudot veselības kritēriju, redzam, kāda ir situācija sabiedrībā šajā ziņā. Ja salīdzinām ar datiem Igaunijā vai Somijā, viena trešdaļa jauniešu neatbilst noteiktajiem veselības standartiem. Lai arī valsts aizsardzības dienests nav profesionālais dienests, tomēr kaut kāda fiziskā slodze ir jāiztur, un veselības stāvoklis ir būtisks. Jebkurā gadījumā arī turpmāk uzņemsim visus, kuri tiks atzīti par derīgiem dienestam – neatkarīgi no jauniešu skaita.

Kādēļ svarīgi, lai pilsoņi dienestam pieteiktos brīvprātīgi? Stāsts jau droši vien nav tikai par nedaudz lielāku atalgojumu, bet ir dziļāka doma?

– Būtiskas ir vairākas lietas. Viena no tām, protams, ir arī atalgojums. Tāpat ir daudz vieglāk īstenot dienesta pienākumus tajā vienībā, kurā vairums pilsoņu pieteikušies brīvprātīgi, jo tad ir pavisam cita motivācija. Kā plānots veikt pilsoņu atlasī dienestam gadījumā, ja brīvprātīgo skaits nebūs pietiekamā daudzumā? Ceru, ka nākamgad vēl varēs iztikt tikai ar brīvprātīgajiem iesaukamajiem. Ja nu tomēr tā nebūs, šī gada augustā notiks iesaukamo pilsoņu atlase caur izlozes sistēmu obligātā kārtā. Pašreizējā iecere ir tāda, ka katram 18 līdz 19 gadus jaunam pilsonim, kurš kvalificēsies iesaukšanai dienestā, tiks piešķirts kārtas numurs. Tad kārtas numuri tiks izsūtīti uz jauniešu e-adresi un tiks veikta pilsoņu atlase dienestam no katra Latvijas novada – tik lielā mērā, cik brīvās dienesta vietas būs jāaizpilda. Jauniešus dienestam atlasīs proporcionāli tam, cik viņi katrā no reģioniem deklarēti, lai vienmērīgi pārklātu visu Latviju. Ņemot vērā, ka Rīgā ir vislielākais

jauniešu skaits, tad, protams, no galvaspilsētas dienestam tiks atlasīts vislielākais pilsoņu skaits. Savukārt, ja, piemēram, kādā mazākā Latvijas novadā teorētiski būs tikai viens kritērijiem atbilstošs iesaukamais, tad dienestam atlasīs tieši šo jauniešu.

No šī gada 1. jūnija Latvijas pilsoņiem (vīriešiem) vecumā no 15 līdz 27 gadiem personīgā e-adrese* ir obligāta. Tomēr, ja liela daļa potenciāli iesaukamo pilsoņu to neizveidos, viņi caur šo platformu nebūs sasniedzami. Kurš to kontrolēs vai arī cerat, ka visi apzinīgi e-adresi izveidos?

– Tas daļēji ir arī attieksmes jautājums – vēlamies lietot kaut ko vienkāršu, bet negribam padomāt par drošības aspektiem. Šis ir tieši tas gadījums, kad, ja digitālajā vidē vēlamies būt droši, jālieto šādi autorizācijas viedokļi. Kā e-adrešu lietošanu veicināt? Par šādu iespēju iedzīvotājus vairāk jāinformē, kā arī jāveicina e-adrešu lietošana ikdienā. Ja to izmantosim tikai vienreiz gadā, tad saprotams, e-adrese iedzīvotāju vidū nebūs populāra. Tādēļ Aizsardzības ministrija ieviesusi sistēmu, kad daudzas lietas tiek organizētas ar e-adrešu starpniecību, tajā skaitā, piemēram, formstērpu izsniegšana Zemessardzē. Ja jaunieši nebūs izveidojuši e-adresi, bet būs pieņemts lēmums par viņu iesaukšanu dienestā obligātā kārtā, informācija par to tiks nosūtīta pa pastu. Tomēr jāreķinās, ka pēc iesaukšanas dienestā e-adrese tik un tā būs jāizveido. Ir jālieto digitālie rīki, jo tādējādi tiek mazināts administratīvais slogs. Jebkurā gadījumā e-adrešu neizveidošanu nevar izmantot jaunprātīgi cerībā, ka tādējādi pilsonis netiks iesaukts valsts aizsardzības dienestā. Joprojām pastāv iespēja jauniešiem pavēsti par iesaukšanu dienestā nosūtīt arī ar ierakstītas vēstules palīdzību. Turklāt gadījumā, ja konkrētais pilsonis faktiski nedzīvo savā deklarētajā adresē, tas viņu neatbrīvo no atbildības. Pilsonim jādeklarē tā adrese, kurā viņš ir reāli sasniedzams.

Kas būs rakstīts pavēstē, ka pilsonis ir iesaukts valsts aizsardzības dienestā?

– Ja jauniešis caur izlozes sistēmu tiks atlasīts dienestam, pavēstē būs informācija, kur jāierodas veikt veselības pārbaudi. Kad veselības pārbaude būs sekmīgi izieta, būs gala iesaukšanas pavēle, kurā būs norādīts, kad un uz konkrēti kādu dienesta vietu jāierodas. Jāpiebilst, ka pirmajos iesaukuma gados jārada ļoti pozitīvas atsauksmes, lai jaunieši dienestam ne tikai pieteiktos brīvprātīgi, bet kopumā vēlētos dienēt un tā viņiem būtu prestiža lietas.

Nevēlamies nevienu biedēt, bet droši vien ir mehānisms, kā panākt atbildību, ja netiek pildīts pavēstē noteiktais?

– Likums paredz, ka iesaukamajam par neierašanos uz viņam noteiktajām pārbaudēm Aizsardzības ministrijas pavēstē norādītajā vietā un laikā bez attaisnojoša iemesla piemēros administratīvo sodu – brīdinājumu vai naudas sodu līdz 350 eiro. Savukārt par izvairīšanos no valsts aizsardzības militārā dienesta izpildes personu sauc pie krimināl-atbildības.

Kad sākotnēji diskutēja par iespējamo valsts aizsardzības dienesta ieviešanu, izskanēja, ka tiem, kuri izvairās no dienesta, varētu par nederīgu atzīt ID karti vai pasi izceļošanai uz ārvalstīm.

– Saeimā atbalsts šādiem ierobežojumiem netika gūts. Tomēr likumā atrunāts, ka informāciju par personām, kas pakļautas dienestam, saņems, piemēram, komercbankas, Proti, vai šie cilvēki izpildījuši dienesta pienākumus, tos atlikuši vai arī no dienesta izvairās. Līdz ar to arī bankas ļoti uzmanīgi raudzīsies uz riskiem attiecībā pret klientiem, kuri nav nokārtojuši saistības attiecībā pret valsts aizsardzības dienestu.

Kādas būs banku pilnvaras saistību neizpildes gadījumā? Bloķēs klienta norēķinu kontu?

– Nē, tā nebūs – runa nav par to. Tas ir jautājums par to, kad ir ērtāk pieteikties valsts aizsardzības dienestam. Proti, to darīt 18 vai 19 gados, vai arī 24, 25 vai pat 26 gados? Manuprāt, šo pienākumu vienmēr būs vieglāk izpildīt 18 vai 19 gados, kad jauniešiem ir vismazākās saistības – nav kredītu, darba, ģimenes un bērnu. Savukārt, ja jauniešis nolemj dienestu pārcelt uz vēlāku laiku, ko likums arī ļauj, jāreķinās, ka pēc tam jauniešim būs darbs. Līdz ar to, lai izpildītu savu pienākumu un izietu dienestu, darbs uz dienesta laiku būs jāpārtrauc. Tas rada zināmas neērtības nekā tad, ja dienestu iziet agrāk, kad darba attiecību vēl nav.

Šī ir laba iespēja jauniešiem uzreiz pēc vidusskolas absolvēšanas kolektīvi nolemt: “Dodamies visi kopā dienestā un iegūstam unikālu pieredzi, ko nekur citur neiegūst!”

– Tieši tā! Arī mūsu Igaunijas kolēģi ir teikuši, ka mūsu kaimiņvalstī kļuvis moderni uzsākt dienestu visiem klasesbiedriem kopā.

Kāda ir Jūsu rīcībā esošā informācija, cik Nacionālo bruņoto spēku vienības ir reāli gatavas ieviest valsts aizsardzības dienestu pie sevis jau šobrīd?

– Protams, no infrastruktūras viedokļa vislabākie apstākļi dienēšanai ir Ādažos, kur izvietota arī NATO kaujas grupa, ir laba sporta zāle, kazarmas, ēdnīca. Vai citās bāzēs ar laiku plānots tāds pats līmenis? Skaidrs, ka citviet būs grūti panākt tādu pašu infrastruktūras spožumu kā Ādažos. Būtiskākās lietas ir, lai būtu jau minētā sporta zāle, kazarmas un ēdnīca.

Vai nākotnē plānots, lai jauniešiem dienestu varētu iziet maksimāli tuvak savai dzīvesvietai?

– Jā. Izstrādājot pieteikšanās sistēmu dienestam, ļausim norādīt, kurā vietā jauniešis vēlas iziet dienestu, kā arī konkrētu vienību, piemēram, jūras vai gaisa spēkos. Arī Latgalē ir Nacionālo bruņoto spēku vienības – gan Lūznavā, gan arī Daugavpilī, Preiļos, bet, piemēram, Vidzemē ir profesionālā dienesta vienības Stāmerienā, Valmierā. Līdz ar to pamazām, attīstoties infrastruktūrai un kopējai sistēmai, ar valsts aizsardzības dienesta vietām varētu pārklāt visu Latviju. Tas, protams, nenotiks tuvāko iesaukumu laikā.

Ņemot vērā, ka Valsts aizsardzības dienesta likums politisko atbalstu guva salīdzinoši nesen, aizsardzības resoram bija jāizdara ļoti apjomīgs darbs neilgā laikā. Kā vērtējat līdz šim paveikto?

– Iespējams, sākotnēji paši īsti neapzinājāmies, cik ļoti kardināla ir šī reforma. Iespējams, arī joprojām līdz galam neapzināmies, kas vēl būs jāmaina. Tomēr domāju, ka kopumā pagaidām viss ir izdevies. Nākamais vērtēšanas solis būs, ka noritēs pirmo iesaukumu dienests un izlozes sistēma, kad iztrūkstošo pilsoņu skaitu dienestā iesauks



Foto - Aizsardzības ministrija

obligātā kārtā. Savukārt pēdējie lielie darāmie darbi ir, pirmkārt, radīt vienotu informācijas tehnoloģiju sistēmu, kas apvienotu un pārvaldītu visus datus par iesaukamajiem un valsts aizsardzības dienestu kopumā. Otrkārt, izaicinājums ir veselības pārbaudes sistēma, pie kā šobrīd jau strādājam. Proti, jārada sistēma, lai jauniešu veselības pārbaudēs iesaistītu medicīniskās iestādes, jo, palielinoties iesaukamo skaitam, tikai ar Nacionālo bruņoto spēku kapacitāti to vairs nespēs nodrošināt. Ir jārada sistēma, ka veselības pārbaudes veikis arī civilie ārsti.

Viens no iecerētajiem bonusu iesaukamajiem ir apmaksātas studijas augstskolā. Vai par to zināms kas vairāk?

– Tas ir viens no jautājumiem, par ko risinājumam jānāk no Izglītības un zinātnes ministrijas. Kas attiecas uz Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju, tāpat kā līdz šim uz valsts apmaksātām studijām gaidīsim ikvienu, kurš būs pabeidzis valsts aizsardzības dienestu un jutis līdera dotības. Šajā gadījumā runa ir par citām profesijām, un arī valstij vairāk jāsaik domāt par profesijām, kuras tai nepieciešamas visvairāk. Piemēram, šobrīd skaidri redzam, ka ir inženieru trūkums, bet esam lielā skaitā saražojuši sabiedrisko attiecību speciālistus. Mēdzu arī teikt, ka galdu nevajag pārtraukt ar dažādām iniciatīvām, jo dažkārt, domājot labu, rezultāts var sanākt pretējs. Šobrīd mums jāisteno pirmie iesaukumi, kuriem jābūt kvalitatīviem. Kad nonāksim pie diviem, trīs vai pat četriem tūkstošiem iesaukamo, tad, domāju, aktuālāki kļūs arī jautājumi par dažādiem turpmākiem bonusu jauniešiem.

***e-adrese jeb elektroniskā adrese – personalizēta pastkastīte interneta portālā “www.latvija.lv”, kurai var piekļūt, pieslēdzoties portālam ar savu digitālo identitāti. Tā domāta ērtākai, vienotai un drošai saziņai ar valsts un pašvaldību iestādēm. Jāuzsver, ka e-adrese nav e-pasta adrese un tai arī nav uzrakstāmas formas, kā tas ir e-pasta adresei (piemēram, pasts@uznemums.lv). Fiziska persona e-adresi var izveidot no 14 gadu vecuma portālā “www.latvija.lv” (šajā pašā portālā par e-adresi pieejama arī plašāka informācija).**

* Sākums 8.lpp.

“Ir moderni dienestam pieteikties visai klasei”



INĀRA MŪRNIECE, aizsardzības ministre

Patiess gandarijums par katru Latvijas pilsoni, kurš brīvprātīgi 1.jūlijā uzsāka dienestu valsts aizsardzības dienestā. Turpmākie mēneši būs intensīvi, apgūstot zināšanas un iemaņas, kā apdraudējuma gadījumā aizsargāt sevi un savus līdzcilvēkus. Laikā, kad Eiropā, netālu no Latvijas robežām, plosās brutāls un necilvēcīgs karš, sabiedrības zināšanas par to, kā aizsargāt sevi un savu valsti, ir būtisks nosacījums mūsu kopējās aizsardzības stiprināšanai. Ukrainas pieredze liecina, ka savu valsti sekmīgi varam aizstāvēt tikai tad, ja kopā ar bruņotajiem spēkiem cīnās valsts iedzīvotāji, kuriem ir izpratne un iemaņas par savu lomu valsts aizsardzībā.

Piesakoties 11 mēnešu valsts aizsardzības dienestam Nacionālajos bruņotajos spēkos brīvprātīgi, ikmēneša kompensācija būs 600 eiro mēnesī, bet iesauktajiem obligātā kārtā – 300 eiro mēnesī.

Esi informēts!

Par pirmo iesaukumu

Pirmajam iesaukumam brīvprātīgi pieteicās 488 Latvijas pilsoņi, no kuriem 13 personas mainīja savu izvēli un nolēma pieteikties profesionālā dienesta atļasei. No visiem saņemtajiem pieteikumiem daļu personu atzina par dienestam nederīgām vecuma vai citu likumā noteikto iemeslu dēļ, daļa mainīja viedokli par dienēšanu personīgu iemeslu dēļ, bet vēl daļu atzina par nederīgām dienestam pēc veselības pārbaudes veikšanas. Pirmā iesaukuma karavīri dienēs Sauszemes spēku Mehanizētajā kājnieku brigādē Ādažu bāzē, kur tam ir piemērota infrastruktūra un sadzīves apstākļi. Pirmajās divās dienesta nedēļās jaunajiem karavīriem plānots adaptācijas periods. Tā laikā viņi iepazīsies ar bruņoto spēku reglamentu, apgūs ierindas mācību, kā arī saņems individuālo ekipējumu un ieročus. Pēc adaptācijas perioda sāksies aktīvs militārās pamatapmācības kurss. Šīs apmācības būs saturiski identiskas tām, ko apgūst profesionālā dienesta karavīri, taču mācību periods būs īsāks, jo kolektīvās apmācības elementi tiks apgūti vēlāk – jau vienību sastāvā.

Par otro iesaukumu

Aizsardzības ministrija līdz 15.jūlijam aicina Latvijas pilsoņus vecumā no 18 līdz 27 gadiem pieteikties brīvprātīgi valsts aizsardzības dienesta otrajam iesaukumam, kas 11 mēnešus ilgo dienestu uzsāks 2024.gada janvārī. Piesakoties, jaunieši aicināti izmantot vienoto rekrutēšanas platformu “www.klustikaravirs.lv”. Jāuzsver, – ja līdz 15.jūlijam dienestam Nacionālajos bruņotajos spēkos brīvprātīgi nepieteiksies 120 Latvijas pilsoņi, iztrūkstošais skaits tiks iesaukts obligātā kārtā. 18 līdz 19 gadus jaunus Latvijas pilsoņus (vīriešus), kurus dienestā potenciāli iesauks obligāti, noteiks 2023.gada 10.augusta atlasē pēc nejausības principa.

Otrā iesaukuma dienests tiks organizēts trīs vietās – Nacionālo bruņoto spēku Štāba bataljonā Rīgā, Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divizionā Lielvārdē un Zemessardzes 25.kaujības atbalsta bataljonā Stāmerienā (Gulbenes novadā). Lai nokļūtu sev vēlamajā dienesta vietā, iesaucamais aicināts dienestam pieteikties brīvprātīgi, anketā norādot dienesta vietu. Tāpat, piesakoties brīvprātīgi, līdz 200 jauniešiem dienestu varēs pildīt arī Zemessardzē, kopumā dienējot piecus gadus un katru gadu apmācībā piedaloties 28 dienas. Valsts aizsardzības dienests Zemessardzē tiks piedāvāts līdz 50 jauniešiem katrā Zemessardzes brigādē – 1.Rīgas brigādē, 2.Vidzemes brigādē, 3.Latgales brigādē un 4.Kurzemes brigādē. Iespēju robežās dienesta vieta tiks piedāvāta tuvāk dzīvesvietai. Savukārt līdz 50 jauniešiem (augstākās izglītības iestāžu studenti) varēs brīvprātīgi pieteikties valsts aizsardzības dienesta rezerves virsnieka apmācības kursam, kas ilgs piecus gadus.

Lasītāji pamanīja

“Vai nevarēja soliņu nomainīt?”



Rugājos!

Foto - A.Kirsanovs

Noslēgušies remontdarbi Balvu novadā uz reģionālā autoceļa Balvi – Kapūne, un konkrēti posmā no Rugājiem līdz Kapūnei.

Asfaltbetona ceļa segums tika atjaunots 7,72 kilometru garā posmā. Notika asfalta izlīdzinošā frēzēšana, bet vietās, kur tas bija nepieciešams, ceļu darbinieki ar karsto asfaltbetonu laboja ceļa profilu un iesēdumus, kā arī veica nepieciešamos remontdarbus diviem tiltiem pār Vārnienes upi. Visā remontējamajā ceļa posmā tika ieklāta jauna asfaltbetona dilumkārtā un ceļa horizontālie apzīmējumi. Darbu laikā bija arī atļautā braukšanas ātruma ierobežojumi – 70 km/h un 50 km/h, bet vienā ceļa posmā satiksmi regulēja ar luksoforiem. Tagad šie ierobežojumi jau noņemti. Būvdarbus veica SIA “Vianova” par līgumcenu 954 339,54 eiro (ar PVN). Savukārt būvuzraudzību veica “OU Teede insenerid”.

Kā jau tas uz Latvijas ceļiem mēdz gadīties, neiztikt arī bez

nebūšanām, uz kurām norādīja arī kāds vietējais Rugāju iedzīvotājs: “Ceļš no Rugājiem līdz Kapūnei ir izremontēts. Viss ir patiešām ļoti labi un skaisti – esmu apmierināts. Bet vai tad nevarēja nomainīt soliņu, kas ir pie autobusu pieturvietas “Slimnīca” – iebraucot Rugājos no Balvu puses (redzams vienā no attēliem)? Visur izremontētajā ceļā posmā ir smuki soliņi, bet šo vienu atstāja kā kauna traipu – pavisam šķību un sapuvušu... Uz šī soliņa pat somu nevar uzlikt virsū, jo tas droši vien uzreiz sabruks!”

Saprotams, ka Latvijas ceļu dienestus no mediju un iedzīvotāju puses nav iespējams bombardēt par katru šādu soliņu vai jebko citu, kas attiecas uz novecojušu un savu laiku nokalpojušu ceļu infrastruktūru, prasot no viņiem skaidrojumu. Tomēr ceram, ka šo, ne tā labākā svaiguma soliņu, ko pamanījuši lasītāji, ievēros arī atbildīgās iestādes un no pāris dēļiem un vienas krāsas bundžas sariktēs jaunu, glaunu soliņu. Pašreizējais soliņš pie tik jauna un skaista ceļa taču nekā neiederas, vai ne?!

Re, kā!

Grants ceļu atputeļošanā – jauna tehnoloģija

Latvijā ir vairāk nekā 13 tūkstoši kilometri meža autoceļu, no kuriem lielāko daļu sedz grants un šķembas, un tie veido gandrīz piekto daļu no visa valsts ceļu tīkla kopumā. Tiem ir arī nozīmīga loma sekmīgā mežsaimniecībā, kas ir viena no Latvijas tautsaimniecības būtiskākajām nozarēm. Tomēr sausā laikā šie ceļi put, tādējādi ne tikai traucējot redzamību satiksmes dalībniekiem, bet arī radot neērtības un pat riskus veselībai cilvēkiem, kuri šo ceļu tuvumā dzīvo vai tos izmanto, lai atpūstos dabā. Tādēļ Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) zinātnieki sadarbībā ar partneriem uz meža ceļa Rīgas pievārtē izmēģināja jaunu tehnoloģiju ceļu atputeļošanai. Laboratoriskie testi apliecina tās efektivitāti.

Iegūts no koksnes, minimāla ietekme uz vidi

Pēc AS “Latvijas valsts meži” pasūtījuma RTU Būvniecības inženierzinātņu fakultātes Ceļu un tiltu katedras un Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Polimēru materiālu institūta zinātnieki pēta ilgtspējīgu un Latvijas apstākļiem jaunu atputeļošanas līdzekli uz lignosulfonātu bāzes. Tā ir biosaistviela, kas putekļus salīmē kopā, neļaujot tiem pacelties gaisā. “Putekļi veidojas grants ceļu seguma nodiluma rezultātā, to apmēru ietekmē satiksmes intensitāte un laika apstākļi. Grants ceļu atputeļošanā tradicionāli izmanto kalcija hlorīdu, kas nakts stundās saista gaisa mitrumu, lai dienā ceļa virskārta tik ātri neizžūtu. Tas ir labs un efektīvs līdzeklis, bet to iegūst no fosilām izejvielām. Ieguves procesā rodas izmeši. Meža ekosistēma ir jutīga, tādēļ uz meža ceļiem ne vienmēr var izmantot tradicionālos atputeļošanas risinājumus. Tikmēr lignosulfonātu iegūst no lignīna, kas ir koksnes pārstrādes blakusprodukts. Tas noārdās vidē un nerada kaitējumu,” skaidro RTU Ceļu un tiltu katedras vadošais pētnieks Viktors Haritonovs.

Savukārt “Latvijas valsts mežu” Meža infrastruktūras ekspluatācijas un uzturēšanas vadītājs Ingus Barviķis skaidro, ka “Latvijas valsts mežiem” kā valsts mežu apsaimniekotājam un ceļu īpašniekam ir jā rūpējas par meža ceļu ar grants segumu ietekmi uz iedzīvotājiem, jo vasaras kļūst arvien garākas un sausākas. Turklāt iedzīvotāji kļuvuši mobilāki un, pateicoties attālinātā darba iespējām, daudzi izvēlas dzīvot viensētās, kas bieži vien atrodas samērā tuvu meža ceļiem. “Vienlaikus sabiedrība kļuvusi prasīgāka pret dzīves vides kvalitāti – it īpaši, ja runa ir par savas dzīvesvietas apkārtni. Esam gandarīti par zinātnieku paveikto šajā izpētē, jo rezultātu varēsim ērti un efektīvi ieviest savā ikdienā. Īpaši jāuzsver, ka šis līdzeklis nav iegūts no fosilām izejvielām, bet gan no mūsu pašu Latvijā audzēta atjaunojama resursa – koksnes, atstājot pēc iespējas minimālu ietekmi uz apkārtējo vidi,” uzsver I.Barviķis.

Eksperimentē arī uz ceļa

Jāpiebilst, ka laboratoriskā pētījumā zinātnieki noteica dažādu piegādātāju lignosulfonātu īpašības, eksperimentēja ar tā koncentrāciju, viskozitāti, iestrādes metodi, veica novērtēšanu, lai noskaidrotu, cik ilgi uz lignosulfonātu bāzes veidotais atputeļotājs izturēs ultravioleto starojumu un augstu gaisa temperatūru. Rezultātā tika atrasta Latvijas apstākļiem optimāla tehnoloģija. Ir arī laboratoriski apstiprināta tās efektivitāte karstos un sausus vasaras periodos. Proti, pēc iestrādes meža ceļā atputeļotājs savas īpašības saglabā vairākus mēnešus, bet, to iestrādājot atkārtoti, nepieciešams mazāks apjoms. Tehnoloģiskais process, ko zinātnieki aprobēja laboratorijā, pārņests arī uz reāliem apstākļiem – tika atputeļots trīs kilometrus garš ceļš Plakanciema apkaimē. “Lai varētu salīdzināt, vienā posmā uzklāts arī kalcija hlorīds, bet citā – kalcija hlorīda un lignosulfonāta maisījums. Daļa ceļa ir atklāta, vienā posmā ir daļēja ēna, koki piesedzot rīta sauli, kas ir visagresīvākā, bet vietām viss ceļš ir ēnā. Sekosim līdzi, kā ceļš kalpo, vai un cik ātri atputeļotājs izskalojas un kādos apstākļos tam ir augstākā efektivitāte,” stāsta V.Haritonovs.

Informāciju sagatavoja LĀSMA VAIVARE, RTU Sabiedrisko attiecību departamenta komunikācijas projektu vadītāja

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Īsumā

Aktīvāki ir lauku iedzīvotāji

2022.gadā brīvajā laikā ar mākslinieciskajām aktivitātēm (mūzikas instrumenta spēlēšana, dejošana, dziedāšana, aktiermāksla, fotografēšana, filmēšana, rakstniecība, gleznošana, zīmēšana u.tml.) nodarbojās 38,5% Latvijas iedzīvotāju vecumā no 16 gadiem, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Laukos ar mākslinieciskajām aktivitātēm nodarbojās 40,9% iedzīvotāju, bet pilsētās – 37,4%. Turklāt lauku iedzīvotāji biežāk nekā pilsētnieki brīvo laiku pavadīja radoši. 5,2% lauku iedzīvotāju norādīja, ka ar mākslinieciskajām aktivitātēm nodarbojas katru dienu, un 23,1% – reizi nedēļā vai vairākas reizes mēnesī. Savukārt pilsētās 4% iedzīvotāju savam mākslinieciskajam vaļaspriekam veltīja katru dienu un 20,9% – reizi nedēļā vai vairākas reizes mēnesī. 2022.gadā māksliniecisks vaļasprieks bija 51,6% iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 24 gadiem. Brīvajā laikā ar mākslinieciskajām aktivitātēm biežāk nodarbojās jaunieši – 63,7%. 7,4% no jauniešiem šajā vecumā ar māksliniecisku vaļasprieku nodarbojās katru dienu un 43,6% – reizi nedēļā vai vairākas reizes mēnesī. Jaunieši ar mākslinieciskajām aktivitātēm nodarbojās retāk – 41,8% vecumā no 16 līdz 24 gadiem veltīja laiku mākslinieciskām aktivitātēm. Jo vecāki, jo mazāk iedzīvotājiem ir māksliniecisks vaļasprieks. Brīvajā laikā ar mākslinieciskām aktivitātēm nodarbojās 43,4% iedzīvotāju 25–49 gadu vecumā, 36,8% iedzīvotāju 50–64 gadu vecumā un tikai 27,9% iedzīvotāju vecumā virs 65 gadiem. Visās vecuma grupās sievietes vairāk nekā vīrieši nodarbojas ar māksliniecisko vaļasprieku, visvairāk – starp jauniešiem, bet ar katru nākamo vecuma grupu šī starpība samazinās.

Palielināts atbalsts

Ar 1.jūliju palielināts atbalsts bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas. Turpmāk pabalstu apmēri būs piesaistīti minimālo ienākumu mediānai un tiks pārskatīti katru gadu. Grozījumi paredz vienreizējo pabalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanai no 1.jūlija noteikt 40% apmērā no minimālo ienākumu mediānas (no 218 eiro līdz 251 eiro), bet bērnam ar invaliditāti kopš bērnības – 60% apmērā no minimālo ienākumu mediānas (no 327 eiro līdz 376 eiro). Vienreizējais pabalsts sadzīves un mīkstā inventāra iegādei turpmāk tiks pārēķināts ik gadu, minimālo ienākumu mediānai piemērojot koeficientu 1,7 (no 820,05 līdz 1065 eiro no 1.jūlija). Savukārt ikmēneša pabalsts pilngadību sasniegušajiem bērniem, kuri turpina mācības, neatkarīgi no sekmju līmeņa, no š.g. 1.jūlija būs 20% apmērā no minimālo ienākumu mediānas (no 109 eiro līdz 125 eiro), bet bērniem ar invaliditāti kopš bērnības – 30% no minimālo ienākumu mediānas (no 163 eiro līdz 188 eiro).

Atklāj bēdīgu ainu

Ja pērn pirms Jāņiem, apsekojot vasarāju laukus, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) augkopības speciālisti solīja labu ražu par spīti iespējīgajām lietavām, tad šogad neviens pat neuzdrošinās prognozēt ražas iznākumu. Visu reģionu speciālisti vien piebilst, – situācija ir slikta vai ļoti slikta. No mitruma trūkuma cietuši kā graudaugi, tā rapsis visā Latvijas teritorijā. Rezultātā graudaugi veido īsas vārpas, bet vasaras rapsim ir maz sānu dzinumu un mazas ziedkopas. Lai arī atsevišķās vietās Kurzemē ir labāks mitruma nodrošinājums nekā Vidzemē, tomēr Ziemeļkurzemē lietus ir lijis stipri par maz vai nemaz.

Jūnijā veiktie vasarāju apsekojumi liecina, ka vasaras kviešu ražība varētu būt 2,82 t/ha (pērn – 4,5 t/ha); vasaras rapša – 1,6 t/ha (pērn – 1,8 t/ha), griķu – 0,78 t/ha (pērn – 1,0 t/ha), kartupeļu – 25,6 t/ha (pērn – 24 t/ha).

Izveido olu ēšanas aplikāciju

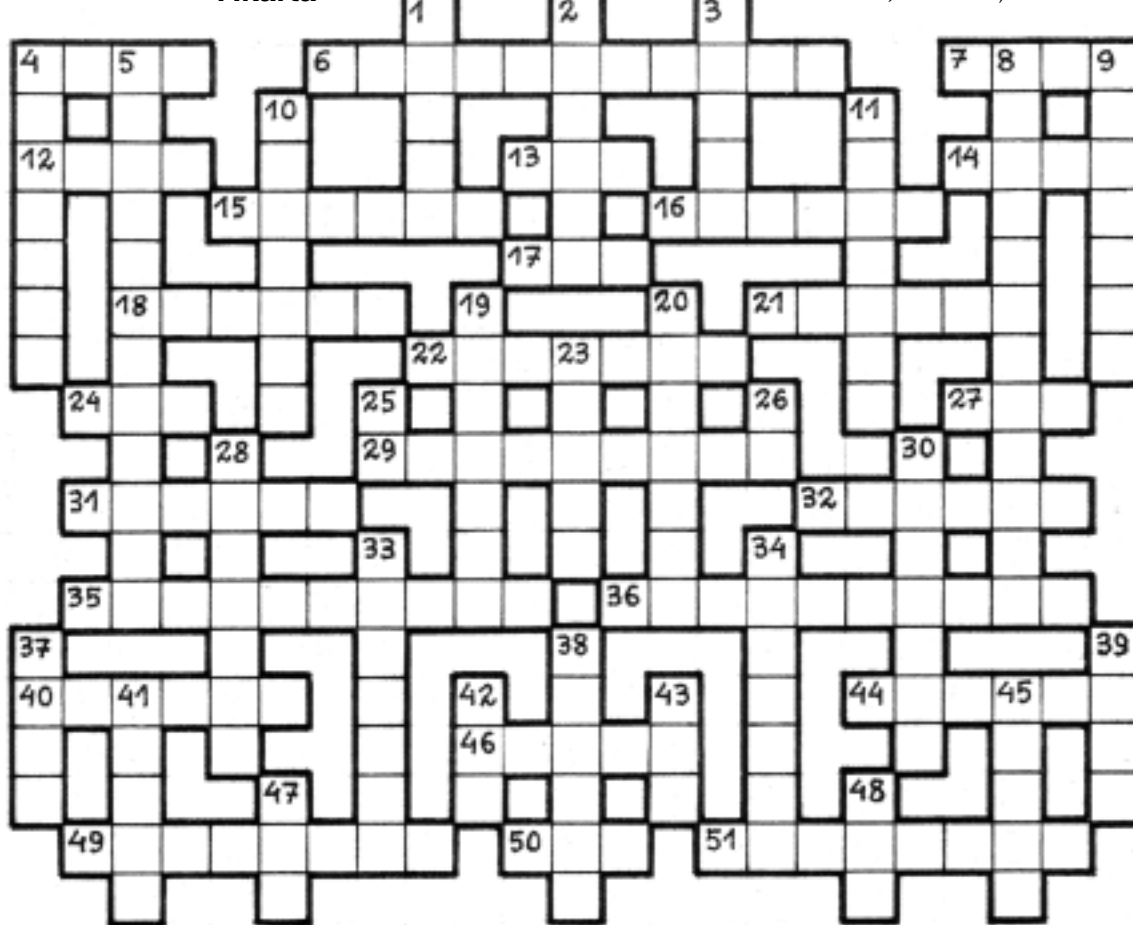
Kas bija pirmais – vista vai ola –, vairs nav aktuāls jautājums, jo plaša patēriņa olu ražotne "Alūksnes putnu ferma" radījusi unikālu precedentu. Proti, ņemot vērā straujo viedierīču spēju jeb "mobile gaming" nozares attīstību un ar mērķi uzrunāt digitāli progresīvākus jaunākas un jauniešu auditorijas patērētājus, uzņēmums investējis vairāk nekā 200 tūkstošus eiro pavisam jauna olu zīmola un mobilās aplikācijas "The Chick Game" izveidē. Rezultātā patērētāji, iegādājoties jauno "The Chick Game" produktu līniju, varēs ne vien bagātināt savu uzturu ar augstvērtīgām un Latvijā ilgtspējīgi ražotām vistu olām, bet arī kļūt par "virtuāliem vistu fermeriem", kuri digitālā un izklaidējošā veidā apgūst modernās putnkopības tradīcijas.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.jūlijam.

7.kārta

Sastādīja G.Gruziņa



Jūnija mīklu atrisināja: I.Svilāne (Lazdukalns), A.Mičule (Tilža).

Par maija krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņēma IRĒNA SVILĀNE no Lazdukalna. Pēc balvas griezties redakcijā.

"Ukraina – 3"

(Avoti: V.Klišāns "Ievads Ukrainas vēsturē", interneta resursi)

Horizontāli: 1. Ekosistēma, kas aizņem 17,2% (10,4 miljoni ha) teritorijas, Ukrainas Karpatos – 32%. 6. Pilsēta mūsdienu Baltkrievijā, pirmoreiz minēta 1044.gadā sakarībā ar Kijivas lielkņaza Jaroslava Gudrā karagājieniem; ir hipotēze, ka pilsētā tika kronēts Lietuvas karalis Mindaugs un tā bija viņa rezidence. 7. Auduma malas. 12. Nocietināta apmetne. 13. Aizsargājams skujkoks, Ukrainā aug Karpatos un Krimā. 14. Kura upe ir garāka – Odra vai Tisa? 15. Kura universitāte ir vecāka – Ivana Franko Ļvivas nacionālā universitāte vai Prāgas (Kārļa) universitāte? 16. Gari, sekli liči, kas izveidojušies, jūrai pārpludinot upes grīvu, plaši sastopami Ukrainas dienvidos. 17. Nominatīva jautājums. 18. Viena no lietuviešu izcelsmes Ukrainas, arī Baltkrievijas aristokrātu dzimtām. 21. Lietuviešu, poļu, vāciešu dotais apzīmējums Lietuvas Lielkņazistes jeb Lietuvas Dižkunigaitijas (turpmāk – LLK) rusiem (senkrieviem), tā bija arī LLK kancelejas valoda. 22. Savākt kopā. 24. Nots. 27. Sniedz otram. 29. Ar kādu vārdu Eiropā pazīstama Sultāne Hirrema – Osmaņu impērijas valdnieka Suleimana I sieva, dzimusi ap 1500.gadu mūsdienu Ukrainas pilsētā Rohatinā? 31. Viena no mazākumtautību valodām LLK, vēlāk arī Lietuvas-Polijas kopvalstī. 32. Varas simbols, ar dārgakmeņiem greznota galvas rota. 35. Administratīvi teritoriālas vienības Lietuvas-Polijas kopvalstī. 36. Volīniešu izcelsmes kņazs (1460.-1530.), LLK karavadonis, izcīnījis uzvaras vairāk nekā 60 kaujās (to skaitā 1514.gadā pie Oršas pret Maskavas kņazistes karaspēku), apglabāts Kijivas-Pečoru klosterī Uspenskas katedrālē. 40. Upe Ukrainas z-austrumos, Oskilas (arī Oskola) pieteka. 44. Kūrortpilsēta Krimā, pirmo reizi minēta ap 960.gadu ar nosaukumu Alubika, 14.-15.gadsimtā ar nosaukumu Lupiko. 46. Rutēņu vaidavijas centrs (izveidota 14.gadsimta beigās – 15.gadsimta sākumā). 49. Grieķu izcelsmes slāvu sieviešu vārds. 50. Krāsotāja, mākslinieka darbarīks. 51. Lietuvas valsts pirmais karalis, hronikās minēts kā viens no lietuviešu vecākajiem kņaziem, kas 1219.gadā noslēdza miera līgumu ar Galīcijas-Volinijas kņazisti.

Vertikāli: 1. Kņaziste (centrs), kuru ciņā par Zelta Ordas jarliku atbalstīja LLK. 2. Maksāšanas līdzeklis, naudas vienība Kijivas Krievzemē, mūsdienās – Ukrainas nacionālā valūta. 3. Pilsēta Rivnes apgabalā, pirmo reizi minēta 1648.gadā. 4. LLK dzīvojošo rusu (senkrievu) dotais apzīmējums Maskavas kņazistes senkrievu cilmes iedzīvotājiem. 5. Lietuvas-Polijas kopvalsts. 8. Lietuviešu izcelsmes valdnieku dinastija, kuras pārstāvji 14.-15.gs. pārcēlās uz dzīvi mūsdienu Ukrainas teritorijā un veidojās kā valdošā dinastija līdzās Rurikovičiem. 9. Pilsēta Ukrainas rietumos, pirmo reizi minēta 1619.gadā, 1754.gadā iegūst Magdeburgas tiesības. 10. Pārpoļojies Gedimīna dzimtas atzars, kuram Korecā XV-XVII gadsimtā atradās pils – dzimtas rezidence. 11. Amatnieku biedrības viduslaiku Eiropā, Ukrainas teritorijā veidojās 15.gadsimtā. 19. Un kuru kņazisti (centrs) LLK lielkņazs Aļģirds (arī Oļģerts) 1368.-1372.g. organizēja karagājienus? 20. LLK lielkņazs, saukts Dižais, 1429.g. nominēts par karali. 23. Saimniekošanas un īpašuma forma LLK, vēlāk – Lietuvas-Polijas kopvalstī. 25. Eksistē, pastāv. 26. Nots. 28. Maskaviešu dotais apzīmējums LLK rusiem (senkrieviem). 30. Dņepras pieteka, pie kuras 1399.gada 12.augustā notika kauja starp LLK un sabiedrotajiem un Zelta Ordu. 33. Viena no kņazistēm, kas lielkņaza Aļģirda valdīšanas laikā nonāca LLK sastāvā. 34. Pilsēta Ukrainas ziemeļos, pirmo reizi minēta 1085.gadā kā cietoksnis, 1582.gadā iegūst Magdeburgas tiesības. 37. Kuras kultūras ietekme, sākot ar 14.-15.gadsimtu, izplatījās Galīcijā un Volīnijā? 38. Kāda baznīca tika izveidota Lietuvas-Polijas kopvalstī, pareizticīgajos apgabalos 16.gadsimta beigās? 39. Valdošās kārtas pārstāvis LLK un Polijas karalistē, apzīmējums Ukrainas teritorijā ieviesās, sākot ar 15.gadsimtu, mūsdienās – uzrunas forma. 41. No bišu vaska izgatavotas bišu stropa ligzdas uzbūves pamatvienības. 42. Nelieli, gludi, noapaļoti akmeņi. 43. Norādāmais vietniekvārds. 45. Sniega vētra, pārsvarā Sibīrijā, retu reizi mēdz būt Ukrainā. 47. Dabiskis dobūms pazemē. 48. Cildinošs dzejolis, arī skaņdarbs.

Jūnija mīklas ("Ukraina – 2") atrisinājums

Horizontāli: 1. Izba. 3. Uda. 5. Veče. 9. Kirils. 11. Vergi. 12. Čeljadi. 15. Vijs. 16. Rusj. 19. Nieki. 21. Arumi. 23. Ore. 25. Uļiči. 26. Balti. 27. Osa. 29. Sāga. 30. Akas. 35. Oļegs. 37. Minskas. 38. Gardara. 39. Batijs. 40. Pinska. 41. Atrast. 43. Sētuve. 48. Helga. 49. Vorsklica. 52. Grava. 53. Čerņihiva. 54. Trijzobis.

Vertikāli: 2. Zila. 4. Dore. 6. ČAES (Čerņobiļas atomelektrostacija). 7. Zveja. 8. Vidus. 10. Ikonas. 13. Dolina. 14. Peruns. 15. Vikingu. 17. Jarliks. 18. Ruriks. 20. Krustneši. 22. Volodimirs. 24. Izjaslavas. 28. Baznīcas. 31. Jūdaisms. 32. Sofijas. 33. Asimilē. 34. Pagasti. 36. Maskava. 42. Tas. 43. Sol. 44. Kerča. 45. Igors. 46. Arābu. 47. Kvass. 50. Rāva. 51. Ikri.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Laika zīmes

Kāds varētu būt jūlijs?

Ticējums vēsta: kāds janvāris, tāds jūlijs. Ja janvāris – sauss un auksts, tad jūlijs – sauss un karsts. Ja puteņains un dziļš janvāra mēnesis, tad vasara slapja. Ja janvāris – ar atkušņiem, tad jūlijs – vēss un slapjš. 2023.gada janvāris palika atmiņā ar nelielu sniegu, atkušņiem, plūdiem un zilajām vizbulītēm mēneša vidū. Tas norāda, ka arī Liepu mēnesis jūlijs varētu būt bagāts ar nokrišņiem un mēreni silts. Uz normas robežās atbilstošu jūliju gan temperatūru, gan nokrišņu ziņā norādīja arī laikapstākļi nozīmīgajās 27. un 28.maija dienās.

Pievēršot uzmanību iepriekšminētajam un tam, ka ziemā bija maz sniega, kopumā jūlijs rādās būt tuvu vidējiem ilggadējiem rādījumiem temperatūru ziņā. Nokrišņu vairāk par mēneša vidējo normu, un tie pārsvarā īslaicīgi, bet nereti

ar pērkona negaisiem un stiprām lietusegāzēm.

Mēneša pirmajā pusē, lielākoties līdz vecajiem Pēteriem (12.jūlijs), temperatūra robežās no +18 līdz +23°C. Daždien temperatūra var pakāpties līdz +25°C. Nokrišņi pārsvarā īslaicīgi, bet reizēm tie var būt stipri, ar pērkona laika lietusegāzēm un krusu.

Mēneša vidū nepastāvīgi laikapstākļi. Bieži lietus, pērkona negaisi un temperatūra robežās no +20 līdz +27°C. Šajā laikā dažviet var applūst arī zemākas vietas.

Jūlija otrajā pusē, laikā pirms Jēkabiem (25.jūlijs) un Annām (26.jūlijs), varam sagaidīt arī karstuma vilnīti, kad temperatūra pakāpsies virs +30°C. Dažviet tā var sasniegt +33, +34°C. Šajā laikā pārsvarā sauss. Vēlāk, mēneša beigās un augusta sākumā, kļūs vēsāks, vairāk nokrišņu, pērkona negaisi un temperatūra robežās no +20 līdz +25°C.

V.BUKŠS

Der zināt

Saulpurenes burvība slēpjas dzeltenajā ziedā

Vēl pirms pārdesmit gadiem Eiropas saulpurene (*Trollius europaeus*) bija ļoti iecienīta pavasara puķe. Ar gadiem to aizmirsā, jo vietā nāca svešzemju selekcionētie brīnumi, bet nu tā atkal atgriezies – saulpureni stāda dobēs, īpaši veidotās pļavu zonās pie mājām un liek griezto ziedu pušķos.

Saulpurene zied maijā un jūnijā, un tās burvība slēpjas apaļajā, saules dzeltenajā ziedā, kas gandrīz nekad pilnībā neatveras, – ziedlapas pašķiras tikai tik daudz, lai apputeksnētāji tiek zieda iekšpusē.

Līdz ziediem jāgaida

Lai audzētu saulpureni no pašievāktām sēklām, jāreķinās, ka tām nepieciešama stratifikācija jeb aukstuma periods. Tāpēc uzreiz pēc ievākšanas var sēt iepilnotajā dobē. Pavasarī sēklas sāks dīgt – tad jaunus dzinumus izretina, atstājot tikai pašus spēcīgākos. Jāielāgo, ka dzinumi jāsargā no tiešiem saules stariem, lai neapdeg, un regulāri jālaista, lai saknes neiekalst. Pirmajā augšanas gadā saulpurene izdzīs tikai zaļojošu lapu rozeti, ziedi veidosies vien nākamajā gadā, bet no sēklām sētās puķes var uzdziedēt vēl pēc gada. Pirmajā ziedēšanas gadā stādam visbiežāk ir tikai viens ziedkāts un viens zieds, bet ar katru gadu cers ir arvien lielāks un dzelteno ziedu vairāk.

Kas jāzina par saulpureni?

Saulpurenei patīk augt atklātā, nedaudz noēnotā vietā, tomēr, ja saules gaismas būs par maz vai par daudz, ziedi būs

nevis koši dzelteni, bet tikai blāvi dzeltenīgi. Piemērotā apgaismojumā ilgāk varēs priecāties arī par ziedēšanu.

Šim augam patīk pH neitrāla, auglīga un viegla augsne ar labu drenāžu. Saulpurenei nepatīk, ja ap saknēm stagnē ūdens, tomēr mitrums tai patīk, tāpēc regulāri jālaista un augsne jāmulčē.

Stādus liek zemē aptuveni 30 cm attālumā vienu no otra. Tādam pašam attālumam jābūt arī no blakus augošajiem augiem. Pirms stādīšanas izvēlas vietu, kur saulpures nepārstādītas varēs augt gadiem ilgi, jo kustināšana tām ļoti nepatīk. Pareizi kopts saulpureņu cers bagātīgi ziedēs un labi augs pat 10 gadus.

Augu parasti pavairo, dalot aptuveni 5 gadus vecu krūmu. To var darīt vai nu aprīlī pirms ziedēšanas, vai pēc ziedēšanas – līdz septembra sākumam, bet ne biežāk kā reizi piecos gados.

Lai saulpures skaistāk un ilgāk ziedētu, nogriež visus pārziedējušos ziedus, pirms tie sāk veidot sēklotnes. Pēc ziedēšanas lapas neapgriež, jo caur tām puķe uzņem daudz barības vielu, kas nepieciešamas augšanai un pārziemošanai. Rudenī, kad lapas nodzeltējušas, var tās noņemt.

Saulpurenēm ir izcila ziemciētība – piesegt nepieciešams tikai pirmajā un otrajā gadā pēc iesēšanas vai pēc jauno stādu izstādīšanas.



Krāšņo ziedu vārpu īpašniece

Fizostēģija (*Physostegia*), ko mēdz dēvēt arī par viltus čūsku, savu nosaukumu ieguvusi ziedkausiņu izskata dēļ. Šī puķe bagātīgi zied no jūlija līdz pat septembra beigām ar aptuveni 30 cm garām ziedu vārpām baltā, rozā, ceriņu un purpura krāsā.

Stādīšana un kopšana

Fizostēģija labi aug saulainā vai viegli noēnotā vietā. Ja ierādītā vieta tai patīk, puķe var izaugt pat pusotru metru gara (parasti aptuveni 1 m gara), un tad tai būs nepieciešams balsts. Karstā un sausā laikā fizostēģija bagātīgi jālaista; ja trūks mitrums, tā nepatīk izrādīs, nometot apakšējās lapas. Vēsā laikā gan jālaista retāk, jo pārliets mitrums var veicināt sēnišu slimību attīstību. Krāšņo ziedu vārpu īpašniecei patīk augt irdenā, bet ne ļoti vieglā augsnē, kas bagātināta ar humusu un minerālmēsliem. Ja iestādīs to nabadzīgā un sausā augsnē, puķe ātri aizies bojā.

Regulāri jāpārstāda

Visskaistāk fizostēģijas zied 2–3 gadu vecumā. Dārzā tās labi izskatās, iestādītas grupās pie celiņiem vai pa dārza perimetru gar žogu, ierāmējot dīkus vai strūklakas.

Fizostēģijas ļoti izplešas, tāpēc tās ik pēc 2–3 gadiem vēlams pārstādīt. Rīkojas tāpat, kā stādot, – sagatavo jauno vietu, izrok un pārstāda, bagātīgi salaista un mulčē. Izplešanos ļoti veicina auga pārmēslošana, turklāt pārbarota fizostēģija slikti zied, bet saknes var izdzīt pat 7 metru rādiusā. Toties, ja puķi nemēslo vai mēslo ļoti maz, tā lieliski aug un bagātīgi zied. Ja kāda tomēr izskatās vārga, pavasarī var pabarot ar komplekso minerālmēslojumu. Var arī sakņu apvidū uzlikt sīpolu mizas, kas apgādās augu ar visām nepieciešamajām barības vielām.

Pēc ziedēšanas ziedkāts nogriež, atstājot 10 cm garus kātiņus. Ja tos nogriezīs līdz augsnes virskārtai, nākamajā gadā fizostēģija būs novājināta un slikti ziedēs.

Ziemu fizostēģija pārcieš labi, taču, ja tā solās būt barga un bez sniega, labāk uzreiz pēc apgriešanas apsegt puķi ar skujkoku zariem, kūdru, zaģu skaidām vai pērnajām lapām. Pavasarī viss laikus jānoņem, lai saknes neizsustu. Fizostēģija slimo reti, bet sausā laikā uz lapām var uzmetties laputis, ar kurām galā tikt palīdzēs zaģo ziepju šķīdums vai sīpolu uzlējums: vidēja lieluma sīpolu sasmalcina, aplej ar 1 litru ūdens, nostādina 7 stundas, tad apsmidzina bojātās auga daļas.

* Izmantoti interneta portāli

Darbi jūlijā

Košumdārzā

✳ Rok sīpolpuķes, atdala mazos sīpoliņus un izžāvē. Ja narcises jau bija izraktas iepriekš un izžāvētas, stāda tās atpakaļ zemē.

✳ Veido formu dzīvžogiem un dekoratīvajiem krūmiem, izgriez pārziedējušas ziedkopas, lai augi barības vielas lieki netērē sēklu veidošanai, bet stiprina sakņu sistēmu un aktīvi veido jaunus dzinumus.

✳ Jūlijs ir rožu mēnesis, tāpēc velta tām īpašu uzmanību – regulāri pārbauda, vai uz pumpuriem un jaunajiem dzinumiem nav laputis, vai visi dzinumi ir veseli, un izgriez vecos ziedus. Mēneša beigās rozēs var acot un griezt spraudņus, tos apsakņo siltumnīcā.

Sakņu dārzā

✳ Sēj vasaras zaļumus: dilles, spinātus un tādus dārzeņus, ko grūti izaudzēt pavasarī kaitēkļu uzbrukuma dēļ, – kāļus, rutkus un baltos redīsus.

✳ Pašās mēneša beigās ir izaugusi jauna rabarberu raža – ēšanai rauj tikai svaigos kātus, vecie, cietie nav ēdami.

✳ Vāc sīpolus un ziemas ķiplokus, ja divas trešdaļas lakstu ir dabīgi nodzeltējuši. Pēc tam strauji kaltē kādā siltā, vējainā vietā, kur ir laba gaisa apmaiņa. Savukārt lēna žūšana veicinās dažādu slimību iekļūšanu sīpolos un ķiplokos.

✳ Gurķus siltā un mitrā laikā vāc katru otro dienu, bet vēsā un sausā – katru trešo, ceturto dienu. Tomātus noņem ar visu kātiņu, lai turpinās briešana un ilgāk saglabājas aromāts.

Regulāri apskata, vai uz tomātiem neveidojas pelēkā puve. Ja pamana uz augiem mazu, gaišu punktiņu, kam apkārt ir vēl gaišāks aplītis, rīkojas nekavējoties. Ļoti efektīvs līdzeklis ir krīta vai vara putiņas, kam piejaukts klāt vara sāls, – šādu maisījumu smērē uz skartajām vietām.

✳ Lai siltumnīcā neizplatītos tīklērcē, laistot īpašu uzmanību pievērš visiem stūriem, jo bieži vien tie netiek pietiekami samitrināti un tajos izveidojas ideāla vide tīklērces attīstībai. Nedrīkst aizmirst regulāri vēdināt siltumnīcu, tad augi būs veselīgāki un mazāk slimos.

✳ Pēc laistīšanas uzrušina gan dārza, gan siltumnīcas zemi, jo tā var būt pārlietu sablīvēta un augu saknēm var trūkt skābekļa (par to liecinās augu lapu nodzeltēšana).

✳ Novācot pirmos brokoļus un ziedkāpostus, nerauj tos arī ar visu sakni, bet izgriez no lapām, jo starp lapu rozetēm dažkārt veidojas otra raža.

✳ Uzmana visus kāpostveidīgos, jo vasaras vidū tos īpaši iecienījis kāpostu baltenis, – pret to var cīnīties, uzberot pelnus.

✳ Regulāri apgriez visus garšaugus, kas zaģo, lai tie nesāk ziedēt, bet aug kuplumā. Līdzko augs sāk ziedēt, apstājas tā augšana.

✳ Turēt kartupeļus tirus no nezālēm, lai vieglāk uzmanīt *Kolorādo* vaboles un redzētu, vai nav parādījusies lakstu puve. Profilaktiski kartupeļus vari apsmidzināt ar *VaraVin*.

✳ Līdzko kādā dobē ir novākta raža, iesēj zaģmēslojumu, piemēram, eļļas rutkus, baltās sinepes vai lupīnu, ja augsne ir smilšaina.

Augļu dārzā

✳ Izvieto putnubiedēkļus un citas skaņu radošas, kustīgas lietas putnu atbaidīšanai. Ik dienu maina to atrašanās vietu, lai putni nepierod un ikreiz, tuvojoties dārzam, ir pārsteigti.

✳ Pavēro putnus (tie barojas vienā noteiktā dienas laikā, tad zināsi), kad ražu rūpīgāk sargāt. Ņem talkā mājdzīvniekus, dažkārt ar putniem tie cīnās ļoti labi.

✳ Ķiršu koka veidošanu ērti apvienot ar ražas novākšanu – izgriez nevēlamos zarus ar visu ražu. Veido vainagus arī bumbierēm un ābelēm.

✳ Ja ir ilgstoši sauss, aplaista ogu krūmus un mulčē apdabes, lai zeme saglabātu mitrumu.

✳ Lai augļus un ogas ilgāk varētu uzglabāt, lasa tos (jābūt sausiem) no rīta vai vakarā. Ķirši ilgāk stāvēs, ja noplūks tos ar visu kātiņu, bet zemenes lasa ar kauslapu. Pēc tam ogas ātri atdzesē.

✳ Jūlija beigās stāda zemenes, lai tās pirms ziedpumpuru veidošanas labi iesakņotos. Tikai laikus iestādītas zemenes jau nākamajā gadā labi ražos.

Istabas augi

✳ Istabas augiem, kas iznesti ārā, aktīvi veidojas jaunas lapas – pārbauda, vai tās nav pārāk izstīdējušas, vai nav apdegumu. Ja nepieciešams, pārvieto augu vietā, kur tas jutīsies labāk.

✳ Puķes reizi nedēļā mēslo ar kalciju un slāpekli saturošu mēslojumu un regulāri izgriez vecos, noziedējušos ziedus – tā ziedēšana būs ilgāka un krāšņāka.

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Apsveikums

Ik rītu mosties ar saules gaismu acīs,
Ar ziedu smaidu sejā,
Ar putnu dziesmām ausīs,
Ar taureņu vieglumu domās,
Ar darāmiem darbiem rokās,
Ar dzīves mīlestību sirdī...



Ik rītu mostoties un esi laimīga. (B.Debejska)

Sirsniņi sveicam **Agriņu Bundžu** dzīves jubilejā!
Agnese, Valentīna, Elita, Kaspars

Dažādi

Susāju pagastā noklīduši miermīlīgi jaunlopi brūnā krāsā.
Lūdzu sazināties, ja ir redzēti. Tālr. 26146243.

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) paziņo, ka ar Padomes 2023.gada 29.jūnija lēmumu Nr.236/1-2 "Par rezultātiem konkursā "Apraides tiesību piešķiršana radio programmas veidošanai vai apraides aptveršanas zonas palielināšanai Viļākā 88,7 MHz frekvencē"" nolemts izbeigt konkursu "Apraides tiesību piešķiršana radio programmas veidošanai vai apraides aptveršanas zonas palielināšanai Viļākā 88,7 MHz frekvencē" **bez rezultātiem.**

Pārdod

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod malku, 10 berkubi – EUR 350-410. Tālr. 29198424.

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³ – EUR 300. Tālr. 29418841.

Pārdod skaldītu bērza, alkšņa, apses (daļēji sausa) malku. Ātra piegāde. Tālr. 26550272.

Maina skaldītu malku pret veciem motocikliem. Tālr. 26425960.

Pērk

Z.s "Strautiņi"
Iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

"LIGNUM LATVIJA"
Uzticama mežu iegāde.
Pērk meža īpašumus, cirsmas, lauksaimniecības zemes. Tūlītēja un godīga samaksa par mežu. Ātra un precīza novērtēšana. Vienkāršs pārdošanas process. Cilvēcīga sadarbība. Pārdod mežu profesionāļiem, liec mežu savā lietā. Tālr. 29289878.

Pērk izcirstus mežus (3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tālr. 28282021.

Pērk vistu ar cāļiem. Tālr. 29265368.

Pērk dzīvokli, zemi, māju, mežu jebkādā stāvoklī. Samaksa nekavējoties. Iespējams ar parādiem, īrniekiem, daļām un citiem aprūtinājumiem. Tālr. 26905430.

Craftwood pērk meža īpašumus, cena no 1500-10000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

Pērkam izstrādātus mežus, jaunaudzes, izcirtumus. Godīga samaksa. Tālr. 29246569.

Pērku mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Tavi vārdi dzīvos tālāk,
Kokos šalks, par putnu balsīm kļūs.
Neapklusis nebūtības gālēs,
Kamēr dzīvība uz zemes būs.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību sāpju brīdī **Anitai Oplucānei**, pavadot **BRĀLI** klusajā mūžības dārzā.
Lielīgotavas kolektīvs, Velga, Aldis

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.
(M.Jansone)

Kad sirdi neizsakāmas sāpes,
skumju brīdī patiesi mierinājuma vārdi **Anitai Oplucānei**, brāli **JURI** pavadot Mūžībā.
Dārza ielas 10.mājas kaimiņi

Daudz visuma tālēs ir zvaigžņu,
Tai katrai ir lidojums savs.
Kā zvaigznes dzimst ļaudis un pazūd,
Bij' cilvēks un viņa vairs nav.
(A.Balodis)

Sāpju un skumju dienās esam ar **Māriņu Slišanī**, vīru **JURI** guldot zemes klēpī.
Aija, Anita, Valentīna

Es palieku tepat –
Aiz zvaigznēm, kur sargeņģeļi mīt,
Mīļo sirdspukstos
Un baltās domu krustcelēs, kur satikties... (O.Lisovska)
Patiesa līdzjūtība **sievai Mārai, meitai Evitai, mazdēlam Markam un visiem mīļajiem tuviniekiem, radiem, draugiem, JURI Slišanū** pavadot mūžībā.
Stepans, Veronika, Antras, Initas ģimenes

Es paņemu plaukstās savas dzīvotās dienas,
Un ceļu pret sauli kā plūstošas smiltis.

Kaut brīdī tās plaukstās turu un skatos,
Tās arī slid un aiztek kā ūdens strautos.

Patiesa līdzjūtība **Evijai Melnei, TĒTI** mūžībā pavadot.
Bijušie klasesbiedri Stacijas pamatskolā, audzinātājas Gunita, Jana

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs. (I.Lasmanis)
Skumju brīdī esam kopā un izsakām visdziļāko līdzjūtību **Mārai un pārējiem tuviniekiem, JURI Slišanū** mūžības ceļā pavadot.
Baznīcas ielas 7.mājas 1.iecejas kaimiņi un Aija Šaicāne

Mīļo tēt, cik ļoti grūti
Tevī zemes klēpim dot,
Atvadoties sveikas sūti,
Dziedāt dziesmu pēdējo.
Izsakām līdzjūtību **kolēģim Raitim Melnim un tuviniekiem, TĒVU** zaudējot.
SIA "ANITA AB" un SIA "PRIME-MOVER"

Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,
Tiem, kas tevi milējaši,
Tava gaisma līdzi ies. (Z.Purvs)
Šajā sāpju un skumju brīdī klusi mierinājuma vārdi, patiesa līdzjūtība **Dzintrai Sprudzānei un visiem tuvajiem**, mūžības ceļā pavadot **JURI Slišanū.**
Guntra O.

Tu būsī debesīs un zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs. (V.Kokle-Livīņa)
Kad priedes klusi šalc atvadu vārdus **JURIM Slišanam**, izsakām visdziļāko līdzjūtību **Mārai, Evitai, Markam un Anitai ar ģimeni.**
Inguna, Iveta

Ir mirklī, kad arī eņģeļi raud.
To asaras gluži kā pērles
Laika stundenī sastingst,
Un pasaules sirdī iekrīt kļiedziens –
Sāpīgs un skaudrs. (I.Nagla)
Palicēju sirdis mazināt sāpi neviens nespēj, vien domās būt kopā un lūgt aizgājēja dvēselei mūžīgo mieru debesu valstībā. Mūsu patiesa līdzjūtība **Mārai Slišanai un tuviniekiem**, vīru **JURI** pavadot mūžības ceļā.
Irēna Vecozola, Ļuba Glaudiņa, Nellija Supe, Anna un Ivars Mači, Zita Smirnova, Vija Tūmiņa, Dzintra Heninga, Lilita Bukovska

Tas visskumjākais brīdis, kad mīļa sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirst

Un tukšas kā klajums kļūst mājas.
Skumju un atvadu brīdī esam kopā ar **Tevī, Māra, un Taviem mīļajiem**, vīru, tēti, vectētiņu **JURI Slišanū** mūžībā pavadot.
Anda, Terēzija, Pēteris

Cilvēka mūžs izskan kā dziesma,
Noriet kā saule vakarā,
Paliek tik kapsētā sveķītes liesma,
Paliek tik sāpes asarā.
Mūsu klusa līdzjūtība **Anitai Oplucānei, viņas tuviniekiem**, brāli **JURI Slišanū** mūžības ceļā pavadot.
Anita, Ivars

Skujas pie tavām kājām stāstīs par vasaru, pļavām un siena kaudzēm.
Un mēs atmiņās bridisim visi pa rasotām bērzu audzēm
Un domāsim par cilvēka darbu un mūžu.
Asaru lāses lēni rit pār vaigiem, bet sirdi dzeļ smeldzīga sāpe...
Patiesa līdzjūtība **Anitai Oplucānei un tuviniekiem**, mīļo brāli **JURI Slišanū** mūžības ceļā pavadot.
SIA "Senda Dz" kolektīvs

Kas ir bijis, visu līdzī nēmis,
Aizgāji tu pēkšņi prom, un viss,
Tavā logā, istabā un mājā
Gaismas stars ir pēkšņi nodzisis.
Lai mūsu patiesa līdzjūtība un mierinājuma vārdi sniedz atbalstu un dod spēku sāpju brīdī **Ligai Stalidzānei un Vitai Štoknei, MĪĻU UN TUVU CILVĒKU** mūžībā pavadot.
SIA "Senda Dz" kolektīvs

Klusums, tevis vairs nav,
tikai atmiņas, kas aizkustina dvēseli,
vārdi, kas nepateikti, – skan.
(A.Gļauda)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **ILMĀRA EIZENBERGA tuviniekiem.** Viņš vienmēr paliks mūsu sirdīs.
Klases audzinātāja un klasesbiedri

Cik skaisti apkārt zeme zied,
Kāpēc tev šajā laikā projām iet?
Cik skumji vālodze vēl naktīs kliegs,
Kāpēc tam bija jānotiek?
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju smagumu **Sandrai Volkovai, BRĀLI** zemes klēpī guldot.
Žiguru kultūras nama ritmikas un linijdejoņtāju grupas "Punktiņi" kolektīvs

Mūžs bij' skaists, jo tu man biji
Uz šīs baltās pasaules. (M.Bārbele)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Modrim Romanovskim ar ģimeni**, pavadot **TĒVU** mūžības ceļā.
Austra, Dina

Tas nekas, nekas vairs
Šeit no tā, kas bija
Tikai akli vēji
Zilas smiltis sijā
Divi saules rieti
Katrs savā pusē
Sēž un savu skarbo
Patiesību klusē
Mūsu visdziļākā līdzjūtība **Dzidriņai, Modrim, Valdim, Andrim un pārējiem tuviniekiem, JĀNI ROMANOVSKI** mūžībā pavadot.
Balvu Tautas teātris

vārdi šodien nepiedzimst dvēselē
vārdi šodien piedzimst tukšī
gaisma mirdz raustīdamās
laipiņas šūpojas vējā
un minūtes nozied
raudot un apjukušas
(M.Laukmane)

Skumju brīdī esam kopā ar **Tevī, Dzidra**, mīļo vīru **JĀNI ROMANOVSKI** pavadot Mūžības ceļā. Izsakām līdzjūtību **dēlu ģimenēm.**
Dzimisarakstu nodaļa

Tu biji viss – gan straume marta palos,
Gan jāņuguns, kas ilgi negrib dzist,
Tu biji viss...
Skumstam par mūsu kaimiņa **JĀŅA ROMANOVSKA** aiziešanu mūžībā. Vissirsnīgākā līdzjūtība un mierinājuma vārdi viņa mīļajiem tuviniekiem – **sievai Dzidrai un dēlu ģimenēm.**
Lūcija, Māris, Tatjana, Aleksandrs

Trīs saujas vasaras, dzimtenes vasaras
Dodiet man līdzī, kad šī saule riet.
Nevajag nopūtu, nevajag asaru!
Klusu! Lai kamene ķimenēs dzied!
(Ā.Elksne)
Dalām sāpju smeldzi un izsakām patiesu līdzjūtību **Dzidrai Romanovskai ar ģimeni**, vīru **JĀNI** pavadot mūžības ceļā.
Brīvības ielas 73.nama 3.iecejas kaimiņi, T.Viļuma, A.Pastare

Kad vakaram neaust vairs rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
(B.Senkēviča)
Skumju brīdī domās esam kopā ar **jums, Dzidra, Modri, Valdi un Andri**, pavadot mūžībā **JĀNI ROMANOVSKI.**
Velta, Jānis, Artis, Irēna

Tavi darbi citās mājās dzīvos,
Tava labestība tajos degs.
Tevī pašu dzimtajās pusēs zeme
Silti, silti koku saknēm segs.
Mūsu līdzjūtība un mierinājuma vārdi **sievai Tatjanai un piederīgajiem, IGORU SAMOHVALOVU** mūžībā pavadot.
Bijušie kaimiņi A., B.Kornejevi

Ai, cik grūti, māmuliņ,
Tevī ceļā pavadīt.
Vai trīs baltas smilšu saujas
Varēs tevi sasildīt? (Z.Purvs)
Izsakām līdzjūtību **Laurai Kleinei un tuviniekiem, MĀTI** zaudējot.
Prolu ģimene

<p>Vaduguns Indekss 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; M.SPRUDZĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", M.I.ŽOGOTA Iespīests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 2120</p>
---	---	---	---	---